

CULTUUR DOET

BELEID VOOR EEN VEERKRACHTIGE SAMENLEVING

FONDS VOOR
CULTUUR
PARTICIPATIE

Waar wat gebeurt, is cultuur. Want cultuur ontstaat daar waar mensen zijn. Het geeft blijk van beschaving en versterkt een samenleving.

Cultuur doet reflecteren en delibereren. Meer dan je denkt. Kansen vergroten en verschillen verkleinen. Blikken verbreden en mensen verrijken. Cultuur doet eenzaamheid de das om en solidariteit groeien.

Cultuur doet je beter voelen. Optimistischer. Sterker. Het doet zorgen vergeten en pijn verzachten. Helpt je geloven in jezelf en verplaatsen in een ander.

Cultuur doet mogelijkheden ontstaan. Gelijkgestemden en andersdenkenden ontmoeten. Talenten ontplooien. Het laat oude ambachten herleven en nieuwe geluiden horen.

Cultuur doet stralen en lachen. Verrijken en verrassen. Ontspannen en overdenken. Innoveren en inspireren. Stilstaan en bewegen.

Of het nou voor het eerst is of op gevorderd niveau. Cultuur is iets van elke Nederlander, ongeacht wie het maakt of eraan deelneemt.

Cultuur is de essentie van onze samenleving. Van Amsterdam tot Appingedam en van Wilnis tot Willemstad. Het kleurt maatschappelijke vraagstukken en is onderdeel van de oplossing.

Cultuur doet.

CULTUUR DOET

INHOUD

Ons beleidsplan in één oogopslag	6
1. Achtergrond	13
Terugblik	14
Beleidskader 2025 - 2028	16
Totstandkoming beleidsplan	17
2. Onze ambitie	19
De waarde van kunst en cultuur voor de samenleving	20
Bijdrage van de sector	21
Onze bijdrage	22
3. Onze rol	25
4. Ons beleid	29
1. We sturen op maatschappelijke impact	30
2. We dragen bij aan een weerbare en wendbare sector met toekomst	32
3. We hebben oog voor verschillende regio's en doen wat nodig is	34
4. We nemen drempels voor aanvragers weg	36
5. We werken samen en delen kennis	38
6. We zien communicatie als randvoorwaarde voor onze (regionale) rol	40
5. Ons aanbod	43
Hoe het werkt	44
Programma amateurkunst	47
Programma co-creatie	49
Programma cultuureducatie	50
6. Onze aanpak	53
Bedrijfsvoering	54
Ontwikkeling	55
Realisatie	56
Beleidslijnen	58
7. Begroting 2025 - 2028	63
Bijlagen	69

ONS BELEIDSPLAN IN ÉÉN OOGOPSLAG

DAAROM

ONZE OPDRACHT

Bijdragen aan cultuureducatie op school en buiten school, actieve cultuurparticipatie, toegankelijkheid van talentontwikkeling, actieve erfgoedparticipatie, internationale samenwerking en het culturele profiel van ons Koninkrijk versterken.

ONZE MISSIE

Regionale en lokale infrastructuur versterken, onze maatschappelijke impact vergroten, cross-sectorale samenwerking stimuleren, inclusiviteit vergroten.

ONS DOEL

Alle Nederlanders toegang geven tot actieve kunst- en cultuurdeelname – ook voor hen waarvoor cultuurdeelname niet vanzelfsprekend is - door bij te dragen aan een sterke en gezonde sector. Zo wil ons Fonds helpen de denk- en maakkracht van cultuur in te zetten voor een sterkere, socialere, veerkrachtigere samenleving.

HOE

We willen zoveel mogelijk Nederlanders toegang geven tot kunst- en cultuurdeelname door bij te dragen aan een weerbare, wendbare, toekomstbestendige sector. Om dit te realiseren, zetten we in op:

- Bereik in alle regio's vergroten
- Gelijke kansen bieden
- Samenwerking stimuleren in de sector
- Doelgroepen betrekken door *participatory grantmaking*
- Onderzoek, monitoring en kennisdeling
- Toegankelijke, laagdrempelige communicatie en aanvraagprocedures

BELEIDSLIJNEN DIE WE DAARBIJ GEBRUIKEN:

- Culturele codes
- Duurzaamheid
- Spreiding en toegankelijkheid
- Digitale transformatie

WAT

We hebben 3 subsidieprogramma's met daarin meerjarenregelingen (voor een sterk fundament), projectsubsidies (gericht op groei en ontwikkeling) en open oproepen (flexibel, vernieuwend en actueel):

- **CULTUUREDUCATIE** gericht op het aanbieden en vernieuwen van cultuureducatie in en rondom het onderwijs.
- **CO-CREATIE** gericht op gelijkwaardige deelname aan cultuur onder begeleiding van een professionele kunstenaar of instituut of als onderdeel van een gemeenschap.
- **AMATEURKUNST** gericht op kunst-beoefening en talentontwikkeling voor niet-professionals, kunstvakdocenten en informele circuits.

AANVULLEND: actieve erfgoedparticipatie en internationale samenwerking.

Met ons flankerend beleid bieden we niet-financiële ondersteuning bij ontwikkeling en samenwerking. We doen onderzoek, organiseren bijeenkomsten en bieden aanvragers praktische ondersteuning.

IMPACT

Het doel van onze subsidieregelingen is cultuurdeelname stimuleren, met als gevolg/impact:

VOOR HET INDIVIDU

- Sterker, weerbaarder, socialer worden
- Kansen vergroten, verschillen verkleinen
- Blikken verbreden, je met anderen verbinden
- Geloven in jezelf, verplaatsen in de ander

VOOR EEN VEERKRACHTIGE SAMENLEVING

- Innoveren, verrijken
- Bijdragen aan grotere saamhorigheid
- Flexibeler omgaan met veranderingen
- Bevorderen van welzijn
- Overbruggen van verschillen

CULTUURDOEET

BESTE LEZER,

Als rijkscultuurfonds dragen we bij aan de voorwaarden voor cultuurdeelname in Nederland. In dit beleidsplan 2025-2028 geven we aan hoe we onze opdracht de komende periode willen invullen. Hoe we werken aan cultuurdeelname voor elke Nederlander en daarmee bijdragen aan een veerkrachtige samenleving.

Daarbij zijn we realistisch. Met ons constateert ook de Raad van Cultuur dat de sector behoorlijk is verzwakt door onder andere de coronacrisis, bezuinigingen en decentralisatie.¹ Daarnaast zien we grote regionale verschillen in de ondersteuning aan hen die actief met kunst en cultuur aan de slag zijn en willen gaan. De culturele en creatieve sector is nog onvoldoende op sterkte.²

“Als fonds dragen we bij aan de voorwaarden voor cultuurdeelname in Nederland”

Het is ons gelukt om met extra financiële steun, coulancemaatregelen en online support de negatieve effecten van deze ontwikkelingen voor onze aanvragers te verzachten. Ook de komende periode zal nog voor een belangrijk deel in het teken staan van versterking en herstel. Bovendien staat de culturele sector voor de uitdaging om zzp'ers en medewerkers in de sector naar waarde te betalen. Ook zal de sector meer dan ooit moeten werken aan het verbeteren van de inclusiviteit en

toegankelijkheid. Het is belangrijk dat alle Nederlanders ongeacht hun achtergrond of socio-economische situatie betere kansen krijgen om mee te doen.

Genoeg te doen dus. Zo gaan we in de komende periode de regionale en lokale culturele infrastructuur in het Koninkrijk der Nederlanden verder versterken en actief bijdragen aan een sterke en gezonde cultuursector. We richten ons op de behoefte in de regio's en sluiten daarbij aan met een passend en topografisch gespreid aanbod. Zo dragen we bij aan de mogelijkheid voor iedereen om dichtbij, in de eigen leefomgeving, toegang te hebben tot kunst en cultuur. Daarnaast vergroten we de maatschappelijke impact die onze steun tot stand brengt. Bijvoorbeeld door impactdoelen onderdeel te maken van de voorwaarden van onze regelingen, cross-sectorale samenwerkingen te stimuleren, inclusiviteit te vergroten en flexibel in te spelen op nieuwe actuele maatschappelijk thema's, behoeften en doelgroepen.

Cultuurparticipatie doet ertoe. Ruim 6 miljoen Nederlanders nemen wekelijks deel aan kunst en cultuur. Ook is er volop aandacht voor de maatschappelijke potentie ervan. De regering ziet de cultuursector als een ‘investering in onze maatschappij’ vanwege de verbindende, inspirerende en prikkelende kracht waarmee het mensen bij elkaar brengt, uitdaagt en ‘nieuwe perspectieven’ biedt.³ Vol vertrouwen en met trots dragen wij daar ook de komende periode graag aan bij!

Hedwig Verhoeven
Directeur-bestuurder

¹ Beweging in het bestel, Raad voor Cultuur, 2022.

² Cultuurmonitor. Jaarrapportage 2022, Boekmanstichting, maart 2023.

³ Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst', 15 december 2021.

CULTUUR DOET

BELEID VOOR EEN VEERKRACHTIGE SAMENLEVING

1. ACHTERGROND

13

TERUGBLIK

14

SINDS ONZE OPRICHTING IN 2009 KRIJGEN CULTUURPARTICIPATIE EN CULTUUREDUCATIE EEN STEVIGE IMPULS. STEEDS MEER NEDERLANDERS ERVAREN DE MOGELIJKHEID OM ZELF OF SAMEN MET ANDEREN BEZIG TE ZIJN MET KUNST EN CULTUUR. TIJDENS DE CORONAPANDEMIE WAREN ER MINDER MOGELIJKHEDEN VOOR CULTUURBEOEFENING. TOCH WAS ER IN DIE PERIODE SPRAKE VAN EEN LICHTE TOENAME, AL GAAT DIE VOORAL OP VOOR DE MEER INDIVIDUALISTISCHE VORMEN VAN CULTUURBEOEFENING.⁴

In de afgelopen beleidsperiode hebben we al flinke stappen gezet om onze maatschappelijke impact verder te vergroten. In onze zelfevaluatie van 2018 – 2022⁵ blikken we hierop terug. Drie van die stappen zijn:

1. We hebben verbinding gezocht én gevonden met het sociaal domein. Zo ondersteunen we met de subsidieregeling Samen Cultuurmaken projecten op het snijvlak van het cultureel en sociaal domein. Hiervoor kregen we ook financiële steun van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Door drempels voor cultuurdeelname weg te nemen, zorgen we voor sociale cohesie, versterken we de veerkracht van mensen en stimuleren we persoonlijke ontwikkeling. De regeling is een groot succes en is telkens sterk overvraagd. Dit toont aan hoe groot de behoefte aan sectoroverstijgende samenwerking is. We willen deze samenwerking de komende beleidsperiode verder uitbouwen, ook naar andere maatschappelijke domeinen. Want daar liggen kansen om maatschappelijke impact te vergroten.

2. We hebben onze regelingen de afgelopen periode beter toegankelijk gemaakt en de communicatie verbeterd. De vraag daarbij is hoe we doelgroepen nog beter kunnen bereiken, ook als we die groepen nu nog niet goed in beeld hebben. Dat kan bijvoorbeeld door de inzet van MatchMakers die we in de afgelopen beleidsperiode samen met het VSB Fonds en Fonds Podiumkunsten mogelijk hebben gemaakt. De komende periode maken we gebruik van deze ervaringen en scherpen we ons (communicatie)beleid verder aan. Daarbij zetten we stevig in op een doelgroepgerichte en regionale aanpak.

3. Om meer en beter te kunnen sturen op maatschappelijke impact, hebben we het werken volgens de 'Theory of Change' (ToC) de afgelopen jaren verder uitgebouwd. Zo ontwikkelden we verschillende instrumenten om meer grip te krijgen op de impact van onze regelingen en hun doeltreffendheid te vergroten. Denk aan dashboards, managementrapportages en (doelgroep) onderzoeken. De komende periode willen we nog meer inzicht krijgen in onze maatschappelijke impact, zodat we daar nog beter op kunnen sturen. De kennis die we daarbij opdoen, gebruiken we in onze samenwerking met kennispartners en bij het adviseren van beleidspartners. In hoofdstuk 4 gaan we dieper in op het gebruik van de Theory of Change.

15

⁴ Cultuurmonitor. Jaarrapportage 2022, Boekmanstichting, maart 2023.

⁵ Zelfevaluatie 2018 -2022, Fonds voor Cultuurparticipatie, 2023.

BELEIDSKADER 2025 – 2028

Actief meedoen aan kunst en cultuur (cultuurparticipatie) is niet alleen goed voor mensen zelf, maar heeft ook een belangrijke maatschappelijke waarde. Het maakt onze samenleving sterker en socialer. Weerbaarder en veerkrachtiger. Het (leren) maken van kunst en cultuur, en de impact daarvan op de samenleving, staat in onze opdracht centraal. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) vraagt ons 'te helpen om de komende beleidsperiode de denk- en maakkracht van cultuur in te zetten om met alle veranderingen in onze omgeving om te kunnen gaan.'⁶

Daarvoor is het nodig dat iedereen toegang heeft tot cultuur. OCW vraagt het Fonds om zich in het bijzonder te richten op kinderen en jongeren op en buiten school én op cultuurdeelnemers van alle leeftijden in de vrije tijd. Met aandacht voor Nederlanders voor wie cultuurdeelname niet vanzelfsprekend is. Belangrijke voorwaarde voor actieve cultuurdeelname is een gezonde en stevige culturele en creatieve sector die na de coronapandemie gebaat is bij rust, ruimte en continuïteit.

In het Beleidskader 2025 – 2028 voor ons Fonds benoemt OCW vijf doelen waaraan wij gaan bijdragen:

1. kwalitatief hoogwaardige cultuureducatie op school en buiten de school voor kinderen en jongeren;
2. actieve cultuurparticipatie, mede ten behoeve van maatschappelijke opgaven;
3. toegankelijkheid van talentontwikkeling in het gehele Nederlands Koninkrijk;
4. actieve erfgoedparticipatie en;
5. internationale samenwerking en het versterken van het internationale culturele profiel van het Koninkrijk der Nederlanden.

TOTSTAND- KOMING BELEIDSPLAN

Diverse beleidsstukken, onderzoeken, analyses, gesprekken en sessies met stakeholders, aanvragers en onze medewerkers van het Fonds vormen de basis voor dit beleidsplan. Het geeft richting aan onze activiteiten, maakt duidelijk waar we staan, wat anderen van ons én wij van anderen mogen verwachten. Dit plan is een belangrijk kompas voor onszelf, maar ook voor de samenwerking met anderen, zoals collegarijks cultuurfondsen, kennispartners, provincies en gemeenten, maatschappelijke instellingen en professionals. Ook hen hopen we te inspireren om zoveel mogelijk mensen de gelegenheid te bieden om met kunst en cultuur aan de slag te gaan en zo bij te dragen aan een veerkrachtiger Nederland.

LEESWIJZER

Met wat we doen willen we zoveel mogelijk maatschappelijke impact hebben. Wat die maatschappelijke impact kan zijn en hoe de sector en wij als Fonds daaraan kunnen bijdragen, staat in [hoofdstuk 2: Onze ambitie](#).

In [hoofdstuk 3: Onze rol](#) belichten we onze rol en positie in het culturele veld.

In [hoofdstuk 4: Ons beleid](#) kijken we naar trends en ontwikkeling in de wereld om ons heen. Zo komen we tot zes beleidskeuzes waarmee we onze opdracht concreet maken.

In [hoofdstuk 5: Ons aanbod](#) beschrijven we ons aanbod, waaronder onze programma's voor amateurkunst, co-creatie en cultuureducatie.

[Hoofdstuk 6: Onze aanpak](#) gaat over hoe we ons werk op belangrijk thema's organiseren en hoe we het veld hierin ondersteunen. We sluiten af met een meerjarenbegroting waarin staat hoe we de komende periode ons budget verdelen.

2. ONZE AMBITIE

Wij willen impact op de samenleving hebben. Met dat wat we mogelijk maken, willen we bijdragen aan een veerkrachtige samenleving in het Koninkrijk der Nederlanden. Wat houdt deze ambitie in en hoe maken we die concreet?

DE WAARDE VAN KUNST EN CULTUUR VOOR DE SAMENLEVING

20

De samenleving verandert snel en de wereld lijkt zich in een voortdurende crisis te bevinden. De coronapandemie, de energiecrisis en klimaatverandering vormen grote problemen. Met de globalisering nemen de onzekerheid en de internationale instabiliteit toe. Wereldwijd lopen de geopolitieke spanningen hoog op. Dichter bij huis spelen bijvoorbeeld de crises rond asiel en migratie, het Groninger gas, de toeslagenaffaire en de toenemende polarisatie in onze samenleving. Er zijn uitdagingen op het gebied van wonen en leefbaarheid. De groeiende loon- en vermogenskloof en verminderde tolerantie zorgen voor ongelijke kansen. Het zijn stuk voor stuk complexe en taaie vraagstukken, zonder gemakkelijke oplossingen.

Wij kunnen deze problemen niet wegnemen en ze zijn te groot om alleen op te lossen. De hele samenleving is nodig. Daar dragen wij ons steentje aan bij. Bijvoorbeeld door mensen kansen te bieden om gelijkwaardig mee te doen, zich (creatief) te ontwikkelen en zich onderdeel te laten voelen van onze samenleving. Wij zijn ervan overtuigd dat

actief bezig zijn met kunst en cultuur kan helpen om maatschappelijke uitdagingen zichtbaar en bespreekbaar te maken. Kunst en cultuur brengt mensen samen en kan nieuwe oplossingen en handelingsperspectieven bieden. Sterker nog: dit gebeurt al op veel plekken in de culturele en creatieve sector.⁷

Kunst én cultuur

Kunst en cultuur zijn met elkaar verweven in een continue wisselwerking, maar zijn als begrippen wel heel verschillend. Kunst is de bewuste creatie van iets moois of betekenisvol met behulp van vaardigheid en verbeelding. Denk aan schilderen, moderne mediakunst of theater. Kunst is onderdeel van cultuur, dat verwijst naar de gedeelde waarden, normen, overtuigingen, tradities, kunstvormen en gedragingen die een groep mensen kenmerken en die worden overgedragen van generatie op generatie. Kunst geeft mede vorm aan cultuur, maar cultuur leidt ook tot kunst. Je zou kunnen spreken van het verschil tussen esthetiek en ethiek. Vandaar dat we in dit beleidsplan zoveel mogelijk spreken over ‘kunst’ en ‘cultuur’.

BIJDRAGE VAN DE SECTOR

Kunst en cultuur gaan hand in hand met de maatschappelijke waarde en zijn op allerlei manieren onmisbaar voor de veerkracht van mens én samenleving.⁸ Ze dragen bij aan de opgaven waarvoor we in Nederland staan: kansengelijkheid, het bevorderen van welzijn en het overbruggen van verschillen.⁹ Creatieve denkkraft kan helpen bij het oplossen van maatschappelijke problemen en bij de grote transitie van deze tijd.¹⁰ Denk bijvoorbeeld aan experimenten, prototypes, proeftuinen en innovatielabs¹¹, participatieve methoden en veranderprocessen.¹² Als Fonds besteden we daarbij speciale aandacht aan de positieve beleving van cultuurbeoefening: dat is een belangrijke voorwaarde voor het behalen van eventuele maatschappelijke effecten.¹³ Het is aangetoond dat cultuurbeoefening, naast plezier en ontspanning, meerdere positieve effecten heeft. Denk hierbij aan positieve ontwikkelingen met betrekking tot lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks functioneren.¹⁴ Cultuureducatie en de amateurkunsten zijn daarom essentieel onderdeel van de Nederlandse maatschappij.

De Raad voor Cultuur stelt daarnaast dat de invloed van culturele instellingen verder reikt dan het culturele domein en haar deelnemers alleen. Bijvoorbeeld door te reflecteren op de samenleving, maatschappelijke thema's te agenderen en bij te dragen aan het publieke debat.¹⁵ Uit een onderzoek van Impact Centre Erasmus en TrueMotion naar de maatschappelijke potentie van kunst en cultuur blijkt dat culturele organisaties, financiers en brancheorganisaties die rol zelf ook zien.¹⁶ Zo geven ze aan dat culturele en creatieve organisaties de potentie hebben om bij te dragen aan de oplossing van maatschappelijke vraagstukken. Talentontwikkeling en cultuurparticipatie noemen ze daarbij als relevante en urgente maatschappelijke onderwerpen. Hoewel er dus kansen liggen, blijft een deel van het groeipotentieel voor de cultuursector nog onbenut.¹⁷ Vooral de samenwerking met andere maatschappelijke domeinen blijkt in de praktijk weerbarstig. Om tot cross-sectorale successen te komen zijn kennis, expertise en goede netwerken nodig.

21

8 <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/11/04/meerjarenbrief-de-kracht-van-creativiteit>

9 Adviesaanvraag cultuurbestel van de toekomst, maart 2023.

10 Staatssecretaris Uslu in de Huizingalezing, december 2022.

11 In de schijnwerpers, groeipotentie voor de culturele sector door bijdragen aan maatschappelijke opgaven, onderzoek in opdracht van de Vaste Commissie OCW van de Tweede Kamer, Berenschot, juni 2023.

12 Zoals design thinking, een methodiek waarin ontwerpkraft centraal staat.

13 www.lkca.nl/ opinie/ waarom- moet- kunst- bijdragen- aan- maatschappelijke- opgaven- kunst- is- toch- waardevol- op- zich/

14 Kunst als (ver)wondermiddel, LKCA, 2023

15 Advies aanvraag- en beoordelingsproces BIS 2025-2028. Raad voor Cultuur, 2023.

16 Impact - Van gonswoord naar integrale aanpak. Boekman Extra 41, juni 2023.

17 In de schijnwerpers, groeipotentie voor de culturele sector door bijdragen aan maatschappelijke opgaven, onderzoek in opdracht van de Vaste Commissie OCW van de Tweede Kamer, Berenschot, juni 2023.

7 In de schijnwerpers, groeipotentie voor de culturele sector door bijdragen aan maatschappelijke opgaven, onderzoek in opdracht van de Vaste Commissie OCW van de Tweede Kamer, Berenschot, juni 2023.

ONZE BIJDRAGE

Het Fonds voor Cultuurparticipatie zorgt samen met partners voor de randvoorwaarden die nodig zijn om zoveel mogelijk mensen toegang te geven tot kunst en cultuur. Zodat ze kunnen bijdragen aan, of onderdeel kunnen zijn van, een veerkrachtige samenleving. Dáár ligt onze kracht.

Stakeholders waarderen de manier waarop we die opdracht tot nu toe invullen. Ze geven aan dat het Fonds ruimdenkend is en gemakkelijk benaderbaar is voor aanvragers. Dat adviseurs echt meedenken en openstaan voor allerlei ideeën. Dat willen we vasthouden. Daarnaast zetten we de komende beleidsperiode de impact op de samenleving nog meer centraal. Als richtinggever én als meetlat. Bijvoorbeeld in de doelen en criteria van onze subsidies en de keuzes van ons beleid. Samen met het veld monitoren we of het bereik onder de Nederlanders en de beoogde maatschappelijke effecten ook echt gerealiseerd worden. We stimuleren de samenwerking tussen het culturele en maatschappelijke veld.¹⁸ Dat doen we nu al, door cross-sectorale samenwerking tussen verschillende domeinen in de samenleving te stimuleren. Hier gaan we nog actiever mee door.

Dat lukt beter dichtbij dan op afstand. Daarom zijn we onderdeel van regionale en lokale netwerken of ecosystemen. Zo kunnen we beter (en met meer gevoel voor bestaande relaties) aansluiten bij aanbod, doelgroepen, kansen en partners in een specifieke regio. We krijgen meer zicht op de verschillende voorwaarden die nodig zijn om kunst en cultuur in regio's toegankelijker te maken. Dat helpt ons bovendien om onze inzet zo te spreiden dat we regio's optimaal kunnen ondersteunen.

Daarmee verandert onze ambitie voor de sector. Onze focus gaat van 'impulsen geven aan organisaties en ontwikkelingen in de cultuursector' naar 'impulsen geven voor een toegankelijke, stabiele en maatschappelijke sector door landelijke afstemming en een stevige financiële basis'. Met meer nadruk op stabiliteit, signaleren en coördineren, vergroten we de impact van de sector. We staan voor integraal beleid dat sterker en wendbaarder maakt. Voor én met de cultuursector.

We nemen nog meer het voortouw in het uitdragen van het brede maatschappelijke belang van cultuurparticipatie.¹⁹ Zo dragen we bij aan een veerkrachtige samenleving.

“We zorgen voor de randvoorwaarden die nodig zijn om zoveel mogelijk mensen toegang te geven tot kunst en cultuur. Dáár ligt onze kracht”

¹⁸ Zelfevaluatie Fonds voor Cultuurparticipatie 2018 – 2022, Fonds voor Cultuurparticipatie, 2023.

¹⁹ Hart voor de zaak – stakeholderonderzoek Fonds voor Cultuurparticipatie, BMC, 2023.

3. ONZE ROL

25

We hebben een heldere opdracht en zijn zeer gemotiveerd hier de komende jaren invulling aan te geven. Dat doen we vanuit een duidelijke rol en positie.

Als rijkscultuurfonds is het onze publieke taak om actieve deelname aan cultuur te stimuleren en vernieuwing te bevorderen. We dragen bij aan een veerkrachtige samenleving door gelijke kansen, vormen van cultuur, manieren van maken en samenwerken te bevorderen. In tegenstelling tot de andere vijf rijkscultuurfondsen²⁰ richten we ons niet op een specifieke discipline. We zijn er voor alle Nederlanders, in welke disciplines of domeinen ze ook actief zijn. Daarbij ligt onze focus op kinderen, jongeren, amateurkunstenaars en de deelnemers aan culturele activiteiten en processen.

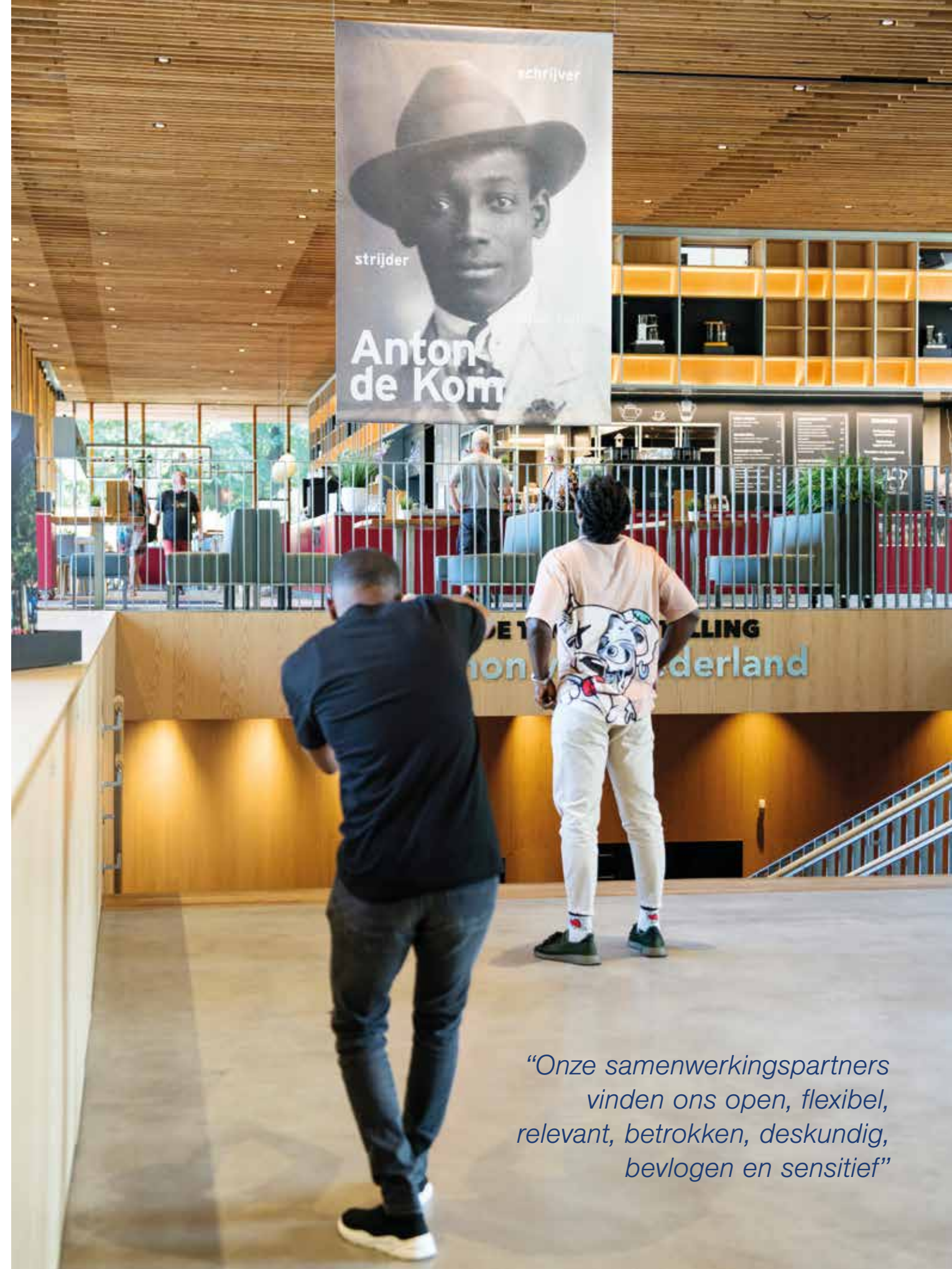
Met onze regelingen en ons beleid maken we actieve cultuurparticipatie mogelijk. Dat doen we in drie deelsectoren: amateurkunst (alle niet-professionele kunstbeoefening buiten school, inclusief talentontwikkeling richting professionele beoefening), co-creatie (kunst en cultuur met en door deelnemers en gemeenschappen) en cultuureducatie (beoefening op en rondom onderwijs). We verstrekken subsidies in het gehele Koninkrijk op de juiste plekken en op maat, adviseren aanvragers, onderhouden contacten en arrangeren ontmoetingen met het veld. We monitoren op rechtmatige, effectieve en doelmatige bestedingen. Met de kennis die we daarbij opdoen, adviseren we beleidspartners gericht en sturen we ons eigen beleid wanneer nodig bij.

Daarbij zetten we ons in voor een solide culturele infrastructuur, overal in ons Koninkrijk. Zodat cultuur voor iedereen toegankelijk is en van maatschappelijke waarde kan zijn. We houden rekening met de verschillen tussen regio's en werken samen met regionale en lokale partners aan (plaatselijke) versterking. Via hen zijn we als landelijk fonds bovendien dicht bij onze aanvragers en doelgroepen, dragen we bij aan toekomstbestendige netwerken of 'ecosystemen' voor kunst en cultuur en kunnen we sectoroverstijgende samenwerking beter aanjagen. Daarnaast is het van het grootste belang dat ons cultuurbeleid rechtvaardig is. Dat betekent dat we ons extra inzetten om doelgroepen te bereiken voor wie de afstand tot cultuurparticipatie groter is dan voor anderen. En richten we ons op het wegnemen van factoren die dergelijke ongelijkheid veroorzaken.

Vanuit deze rol heeft het Fonds in de loop der jaren een stevige en betrouwbare positie opgebouwd. Onze samenwerkingspartners en aanvragers hebben in brede zin waardering voor onze rol en positie en zijn positief over de manier van samenwerken.²¹ Zij omschrijven ons als open, flexibel, relevant, betrokken, deskundig, bevlogen en sensitief voor behoeften van anderen. Onze stakeholders moedigen ons aan om een signalerende rol op ons te nemen. Dat doen we door actuele thema's scherper te agenderen, innovatie te stimuleren en het veld (nog) meer te voeden met kennis.

²⁰ Fonds Podiumkunsten, Mondriaan Fonds, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Nederlands FilmFonds en Nederlands Letterenfonds.

²¹ Waarderingsonderzoek onder stakeholders en aanvragers, BMC, 2023.

“Onze samenwerkingspartners vinden ons open, flexibel, relevant, betrokken, deskundig, bevlogen en sensitief”

4. ONS BELEID

29

**Wat zien we, wat is er nodig en waar kiezen we voor?
Dat zetten we uiteen in zes beleidskeuzes.**

1. WE STUREN OP MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

DIT ZIEN WE – We zetten de maatschappelijke impact van ons Fonds de komende periode nog meer centraal. Daarbij willen we niet alleen weten of we impact hebben en hoe groot die is, maar er ook op sturen.²² Wat willen we eigenlijk bereiken en hoe denken we daarmee impact te maken? En hoe kunnen onze activiteiten bijdragen aan het voortdurend vergroten van onze impact? Daarvoor moeten we meten, leren én verbeteren. Om de impact van de sector te vergroten, is subsidie een belangrijk middel. Maar niet het enige: door met flankerend beleid aan te sluiten op onze regelingen, ondersteunen we gehonoreerde aanvragers bij de uitvoering van hun activiteiten. We brengen hen met elkaar in verbinding en/of zorgen voor de handvatten die zij nodig hebben om hun impact te vergroten. Op pagina 45 lichten we uitvoeriger toe wat wij verstaan onder flankerend beleid.

DIT IS NODIG – Culturele activiteiten hebben maatschappelijke impact. De komende periode willen we beter kunnen vaststellen hoe die impact er precies uitziet. Zo kunnen we scherpere keuzes maken en onze inzet meer op die impact richten. We geven ruimte aan aanvragers om met kwalitatieve doelstellingen en experimenten aan het werk te gaan. Vervolgens volgen we deze processen, om beter te begrijpen wat goed werkt en waar behoefte aan (financiële) ondersteuning bestaat. Ook kunnen we, bijvoorbeeld in samenwerking met het Ministerie van OCW en andere ministeries, aanvragers aanmoedigen om activiteiten te ontwikkelen gericht op specifieke thema's. Een goed voorbeeld is de samenwerking met het Ministerie van OCW en het Ministerie van VWS op het gebied van mentale gezondheid van jongeren.

Het Fonds werkt met de Theory of Change (ToC). Dit instrument is onze leidraad bij het bepalen en monitoren van onze impact. Het helpt ons om vanuit maatschappelijke impact te redeneren en maakt inzichtelijk hoe we bijdragen aan verandering. Er is een fondsbrede ToC die de kaders stelt voor de

ToC's die we per regeling opstellen. De ToC is daarmee altijd actueel en afgestemd op de verschillende regelingen. De ToC-indicatoren vormen de basis voor de onderzoeksvragen van de evaluatie. Op die manier krijgen we inzicht in hoeverre een regeling haar doel bereikt en wat verbeterpunten van de regeling zijn voor de nieuwe beleidsperiode.

Bij dit alles is onderzoek van groot belang. Niet alleen reactief en evaluerend, maar ook proactief en verkennend: waar en hoe kunnen we de meeste impact maken? We zullen onderzoeken waar de kansen liggen voor het versterken van de veerkracht in onze samenleving. Dat doen we bijvoorbeeld door een vergelijking te maken tussen overheidsbeleid, trends onder onze doelgroepen, wetenschappelijke bevindingen, netwerkanalyses én casestudies. Ook verkennen we de mogelijkheid van samenwerkingen met de wetenschap, bijvoorbeeld door stipendia. Zo identificeren we nieuwe thema's en doelgroepen om speciale aandacht aan te besteden en willen we witte vlekken zoveel mogelijk voorkomen.

HIER KIEZEN WE VOOR!

- ⬡ We hebben scherp wat we onder maatschappelijke impact verstaan.
- ⬡ Maatschappelijke impact is uitgangspunt voor regelingen en een belangrijk criterium bij het toekennen van subsidies.
- ⬡ We monitoren en meten onze maatschappelijke impact met de Theory of Change als basis ten behoeve van continue verbetering van onze activiteiten.
- ⬡ Proactief impactonderzoek leidt tot scherpe keuzes in thema's en doelgroepen.

²² <https://www.lkca.nl/opinie/leren-van-impactmetingen-cultuursector>.

2. WE DRAGEN BIJ AAN EEN WEERBARE EN WENDBARE SECTOR MET TOEKOMST

DIT ZIEN WE - Door onder andere bezuinigingen en decentralisaties zijn de deelsectoren cultuur-educatie en cultuurparticipatie extra kwetsbaar.²³ Steeds minder Nederlanders hebben in hun nabije omgeving toegang tot aantrekkelijke, betaalbare amateurkunstvoorzieningen. Een ontwikkeling die nog eens is versneld door de coronacrisis.²⁴ Veel bestaande organisaties en werkers in deze sector redden het financieel niet, onder andere door het ontbreken van voldoende (lokale) subsidies.²⁵ Een vruchtbare amateursector is echter een onmisbaar fundament voor het functioneren van cultuur binnen een stad of regio, en daarmee essentieel voor een sterke cultuursector.²⁶ De staatssecretaris wil op weg naar 2029 dan ook vooral rust en continuïteit creëren.²⁷ Zo werken we toe naar een bestel waarin kwaliteit en maatschappelijke betekenis centraal staan. Een stevig en stabiel bestel dat open en dynamisch genoeg is om in te kunnen spelen op veranderingen.

DIT IS NODIG - De komende beleidsperiode streven we naar een toekomstbestendige sector die wendbaar en weerbaar is. Voor een sterke sector die op termijn beter op eigen benen kan staan. We dragen bij aan deskundigheid van instellingen, de opbouw van benodigde competenties, eigen (financieel) vermogen en toegang tot financiering. We delen kennis en maken het voor instellingen mogelijk om hun kennis uit te wisselen. We breiden de meerjarenregelingen uit en verstevigen daarmee de komende jaren de essentiële stabiele basis van de sector. Ook zijn we partij in de gesprekken tussen rijk, provincies en gemeenten om meer samen op te trekken voor een goede landelijke spreiding en bevorderen we de opname van cultuureducatie in het onderwijscurriculum. Ten slotte pleiten we voor een wettelijk kader voor borging van cultuurparticipatie.

²³ Beweging in het bestel, Raad voor Cultuur, 2022.

²⁴ Zelfevaluatie Fonds voor Cultuurparticipatie 2018 – 2022, Fonds voor Cultuurparticipatie, 2023.

²⁵ Investeer in cultuur voor iedereen, Raad voor Cultuur, 2021.

²⁶ Cultuur voor stad en regio, Raad voor Cultuur, 2017.

²⁷ Adviesaanvraag cultuurbestel van de toekomst, 2 maart 2023.

De drie gedragscodes voor de culturele en creatieve sector (Code Diversiteit & Inclusie, de Fair Practice Code en de Governance Code Cultuur) vormen noodzakelijke instrumenten om de sector sterker en toekomstbestendiger te maken. De codes reiken instellingen concrete handvatten aan om hun fair practice en toezicht te verbeteren, om diverser en inclusiever te gaan werken en hun toegankelijkheid te vergroten. De komende beleidsperiode gaan we het toepassen van deze codes dan ook stimuleren. We bewegen van 'pas toe of leg uit' naar 'pas toe én leg uit'. Ons doel is dat elke instelling, ongeacht het professionaliteitsniveau, (meetbare) ontwikkelstappen kan maken. Die opdracht geldt ook voor ons, dus we zorgen ervoor dat we de codes naleven.

HIER KIEZEN WE VOOR!

- ◻ We zetten ons in voor een wendbare en weerbare sector die op eigen benen kan staan, bijvoorbeeld door het delen van kennis, het uitbreiden van meerjarenregelingen en het starten van een regeling voor de amateurkunsten.
- ◻ We bevorderen de opname van cultuureducatie in het onderwijscurriculum, een nationaal akkoord amateurkunst en een wettelijk kader voor cultuurparticipatie.
- ◻ We stimuleren het toepassen van de drie culturele codes: van 'pas toe of leg uit' naar 'pas toe én leg uit'. Bij aanvragers en bij onszelf.

3. WE HEBBEN OOG VOOR VERSCHILLENDE REGIO'S EN DOEN WAT NODIG IS

34

DIT ZIEN WE - Met onze regelingen en ons beleid maken we cultuur in de vrije tijd en op school mogelijk. Uit het stakeholdersonderzoek blijkt grote waardering voor de manier waarop het Fonds deze rol van mogelijkmaker invult, vooral vanuit de hoek van professionele organisaties. Tegelijkertijd blijven er potentiële aanvragers bestaan die de weg naar het Fonds nog niet of onvoldoende vinden. Uit onderzoek naar de positie en behoeften van informele netwerken blijkt bijvoorbeeld dat talentvolle jonge makers op weg willen worden geholpen in de wereld van fondsen, subsidies en aanvragen.²⁸ Om de ondersteuningsmogelijkheden bij lokale aanvragers onder de aandacht te brengen, adviseren stakeholders ons om nog meer gebruik te maken van lokale en provinciale fondsen, overheden en organisaties als culturele instellingen en scholen.²⁹ Speciale aandacht vraagt de ondersteuning in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Er is grote behoefte aan ondersteuning op de eilanden zelf. Cultuurverschillen, de fysieke afstand, het ontbreken van lokale culturele budgetten en beperkte digitale middelen op de eilanden vormen nog steeds een substantiële drempel voor aanvragers.

DIT IS NODIG - We gaan door met het bieden van goede ondersteuningsmogelijkheden op maat. Zo zetten we met de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) in op het versterken van de regionale en lokale cultuureducatieve infrastructuur. Daarin maken we veel ruimte voor plannen die goed aansluiten bij de situatie, mogelijkheden en netwerken ter plekke. Ook zoeken we afstemming met provincies en gemeenten om te zorgen dat kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk is.

De komende periode starten we met het programma 'Fonds in de regio'.³⁰ Het is belangrijk om te investeren in een sterke infrastructuur in de regio. Dat zit enerzijds in de samenwerking en het samenspel tussen aanwezige instellingen, netwerken en makers en anderzijds in de organisatiegraad en organisatiekracht van de instellingen en makers zelf. Daarom brengen we per deelsector in kaart welke infrastructuur en mogelijkheden regio's hebben. Wat is de specifieke vraag van een regio? Wat zijn karakteristieken? Welk aanbod is er al? Hoe ziet het beleid eruit? Wie werkt met wie samen?

Door regionale samenwerkingsverbanden in kaart te brengen, kunnen we er beter op aansluiten. Na een eerdere succesvolle pilot investeren we opnieuw in (tijdelijke) aanwezigheid van regiomakelaars. Zij ondersteunen informele en/of regionale netwerken en helpen ze op weg bij het doen van een aanvraag bij het Fonds, als aanjager en intermediair.

Samen met onze samenwerkingspartners bepalen we hoe wij onze inzet en activiteiten het best kunnen spreiden. Daarbij willen we recht doen aan de regionale verschillen die er nu eenmaal zijn. Een succesfactor voor samenwerking is nabijheid. Het doel van deze regionale benadering is om meer aansluiting te vinden bij mogelijke doelgroepen, hen meer begeleiding op maat te bieden en lokale netwerken te versterken en met elkaar te verbinden tot 'culturele ecosystemen'. En om samenwerking te stimuleren, ook met andere maatschappelijke domeinen. Ook in het Caribisch deel van het Koninkrijk kunnen we zo structureel bijdragen aan een cultureel klimaat dat toegankelijk is voor de lokale bevolking én een brug slaat met de sector in het Europees deel van het Koninkrijk. Daarbij is samenwerking met lokale en nationale partners van groot belang.

HIER KIEZEN WE VOOR!

- ⬡ Met 'Fonds in de regio' versterken we regionale netwerken.
- ⬡ We brengen kansen en mogelijkheden per regio in kaart.
- ⬡ Samen met de regio's (op bestuurs- en organisatieniveau) bepalen we waar en hoe we het best kunnen ondersteunen.
- ⬡ We zetten regiomakelaars in als schakel tussen informele en/of regionale netwerken en het Fonds.

35

²⁸ FCP x KULT&ACE, eindrapportage 'informele netwerken', Kult&Ace, 2023.

²⁹ Hart voor de zaak - stakeholdersonderzoek Fonds voor Cultuurparticipatie, BMC, 2023.

³⁰ Met ondersteuning van het programma Werk aan Uitvoering (WaU).

4. WE NEMEN DREMPELS VOOR AANVRAGERS WEG

DIT ZIEN WE - 'Ik vind het belangrijk dat de culturele en creatieve sector voor iedereen toegankelijk is. Als we willen dat iedereen kan meedoen, moeten we ervoor zorgen dat er in de sector geen barrières meer zijn.'³¹ We onderschrijven deze woorden van de staatssecretaris. Gelijke kansen begint met toegang, overal en voor iedereen. Toch schort het daar nog aan in de sector. Zo gaan subsidies vaak naar gevestigde instellingen en is er nog onvoldoende bereikt op het gebied van toegankelijkheid, diversiteit (menselijke verschillen) en inclusiviteit (hoe er met die verschillen omgegaan wordt).³²

Ruim driekwart van onze aanvragers is tevreden over de aanvraagprocedures van onze regelingen, blijkt uit onderzoek.³³ Als voorbeeld van wat er goed gaat, noemen ze het duidelijke verloop van de aanvraag, de online aanvraagomgeving en de motivatie van ons besluit. Toch kan het altijd beter, sneller en met minder moeite. En er zijn ook groepen en organisaties die niet aanvragen, terwijl ze wel in aanmerking zouden komen voor subsidie. Daarom blijven we ook in de komende

beleidsperiode werken aan toegankelijkheid van onze procedures en ons taalgebruik.

DIT IS NODIG - We hebben al veel in gang gezet om drempels te verlagen en daar gaan we de komende periode mee door. Zo vergemakkelijken we procedures voor aanvragers door hen daar waar mogelijk de mogelijkheid te bieden een mondelinge toelichting te geven, al dan niet in de vorm van een videogesprek. Met ondersteuning van het programma Werk aan Uitvoering (WaU) investeren we in digitale toegankelijkheid en (inclusieve) dienstverlening. Zo verlagen we de procedurele drempels. Dit doen we via ons programma 'Versnelling digitale agenda' en de 'FCP Academie', ons interne leer- en ontwikkelplatform. We vereenvoudigen verantwoordingen door minder nadruk te leggen op het behalen van prestatie-eisen en financiële verslaglegging. Ook geven we binnen de aanvragen meer ruimte aan activiteiten die bij aanvang misschien moeilijk waren te voorzien, maar die in de praktijk nodig blijken om tot betere resultaten te komen. Aanvragers willen de

vrijheid om tijdens de uitvoering van een project te kunnen leren en bijsturen. Die vrijheid bieden wij ze, ook als dat betekent dat de uiteindelijke uitvoering daardoor afwijkt van de oorspronkelijk ingediende aanvraag. Daarbij horen flankerende activiteiten en subsidiemogelijkheden die aanvragers helpen bij het vergemakkelijken van het aanvraagproces en het toegankelijk maken van hun activiteiten. Ten slotte zullen we ons met specifieke subsidiemogelijkheden richten op de doelgroepen die afstand ervaren tot cultuurdeelname, en op de sociaal-maatschappelijke belemmeringen die bijdragen aan die afstand.

HIER KIEZEN WE VOOR!

- ⬡ We vergroten de (digitale) toegankelijkheid van onze regelingen voor verschillende doelgroepen en slechten drempels voor aanvragers.
- ⬡ We verbeteren onze dienstverlening en maken deze meer divers en inclusief.
- ⬡ We ontwikkelen regelingen en procedures voor specifieke doelgroepen en in samenspraak met doelgroepen zelf.

³¹ De kracht van creativiteit, meerjarenbrief, 4 november 2022.

³² Beleidsdoorlichting cultuurdeelname 2001 – 2020.

³³ Waarderingsonderzoek aanvragers, BMC, 2023.

5. WE WERKEN SAMEN EN DELEN KENNIS

38

DIT ZIEN WE - Het Fonds voor Cultuurparticipatie kan niet zonder samenwerking. Door open te staan voor anderen en met hen samen te werken, zijn we beter in staat om mee te bewegen met veranderingen in ons werkveld. Zo behouden we slagkracht en blijven we wendbaar. Een belangrijke partner is het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA). Het LKCA put uit onze en hun eigen praktijkervaring om (beleids)kennis te ontwikkelen en verspreidt de bevindingen die wij samen opdoen. Daarnaast werken we samen met allerlei culturele instellingen, verenigingen, erfgoedinstellingen, scholen, andere fondsen, gemeenten, provincies, ministeries, kennisinstututen, brancheorganisaties en maatschappelijke instellingen. Ook stellen we culturele initiatieven en scholen in staat om kennis en ervaring te delen en uit te wisselen. Uit ons stakeholdersonderzoek komt naar voren dat onze samenwerkingspartners zonder uitzondering (zeer) positief zijn over de manier van samenwerken.

DIT IS NODIG - Volle kracht vooruit dus, want we zien de komende beleidsperiode nieuwe uitdagingen op ons afkomen. Naast alle andere samenwerkingsverbanden met de Rijkscultuurfondsen (zie bijlage) zetten we ons met hen samen in op een goed doorstromende talentketen van amateur naar professioneel én maatschappelijk gerichte thema's. Zo verkennen we bijvoorbeeld samenwerkingen met het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie gemeenschappelijke programma's voor 'Platforms voor Ontwerpend Leren' en 'Participatief design'. We willen een bijdrage leveren aan een veerkrachtige samenleving. Daarom zullen we vaker dan voorheen sectoroverstijgend gaan samenwerken, of anderen daartoe stimuleren.³⁴ Zo willen we onze samenwerking met het sociaal domein verder uitbouwen, maar ook met andere maatschappelijke sectoren aan de slag. Dat kunnen we als Fonds niet alleen, dus we zoeken de samenwerking met andere overheden. Zo hopen we tot heldere afspraken te komen tussen de drie overheidslagen op basis van een duidelijke scheiding van verantwoordelijkheden. Ook willen we de komende periode nieuwe manieren van samenwerken verkennen, bijvoorbeeld in de vorm van *participatory grantmaking*.³⁵

³⁴ Krachten bundelen in cultuur, zorg en welzijn, Dilemma's en oplossingen bij samenwerken over sectorgrenzen heen, LKCA, Utrecht, maart 2023.

³⁵ Het gaat hierbij om samenwerking met aanvragers die zelf meebeslissen over de verdeling en toekenning van bijdragen door fondsen.

“Critical friends denken mee bij het ontwikkelen van een regeling”

39

In die lijn ontwikkelen we inmiddels de eerste werkwijzen, bijvoorbeeld het inzetten van zogenoemde *critical friends* die vanuit de doelgroep meedenken bij het ontwikkelen van een regeling. Op deze manier denken we niet voor of over mensen, maar denken we met ze mee en kunnen we nog beter aansluiten bij hun wensen en behoeften.

Ook zoeken en stimuleren we actief de samenwerking op het gebied van cultuur met en tussen de vier landen van ons Koninkrijk. Zo blijven we ons bewust van onze gezamenlijke geschiedenis en kunnen we aan inclusieve, democratische, veerkrachtige samenlevingen bouwen. Goed stakeholdermanagement is daarvoor de basis.

HIER KIEZEN WE VOOR!

- ⬡ We werken samen met voor ons belangrijke partners.
- ⬡ We verbeteren ons stakeholdermanagement en bijbehorende kennisdeling.
- ⬡ Speciale aandacht geven we aan kansen voor cross-sectorale samenwerking.
- ⬡ We verkennen de mogelijkheden van participatory grantmaking.

6. WE ZIEN COMMUNICATIE ALS RANDVOORWAARDE VOOR ONZE (REGIONALE) ROL

40

DIT ZIEN WE - Ongeveer driekwart van de aanvragers is tevreden over onze communicatie. Toch laat de bekendheid van het Fonds in bepaalde delen van de culturele wereld nog zeker te wensen over.³⁶ Daarnaast zullen we in lijn met de wens tot maatschappelijke verbreding ook buiten de cultuursector aan onze bekendheid moeten werken. Uit het stakeholder- en aanvragersonderzoek blijkt dat het voor aanvragers niet altijd meteen duidelijk is waar wij als Fonds voor staan en wat we voor hen kunnen betekenen. Hier valt dus nog winst te behalen.³⁷

DIT IS NODIG – Voor een eerlijk speelveld richten we ons op hen die een achterstand ervaren, met specifieke aandacht voor kinderen en jongeren. Zo zorgen we ervoor dat alle Nederlanders mee kunnen doen. We spannen ons in om deze doelgroepen te identificeren en ze te leren kennen. We zorgen dat ze ons, of een door ons gefinancierde culturele activiteit of instelling in de buurt leren kennen. Dat doen we met eigen communicatie en via samenwerkingen met anderen. Denk

bijvoorbeeld aan reeds bestaande regionale cultuurcoaches en netwerken.

Samenwerkingen met andere sectoren en domeinen vraagt kennis van nieuwe netwerken en taal. Deze sectoren zijn anders georganiseerd, hebben andere belangen en verlangens, gebruiken andere terminologie en hebben andere waardes dan (de instellingen in) de cultuursector. We nemen de tijd en ruimte om deze nieuwe doelgroepen te begrijpen en bereiken. En we willen aanvragers ondersteunen bij het maken van verbindingen zodat toekomstbestendige samenwerkingsverbanden ontstaan.

Daarbij wil het Fonds een actieve houding hebben en benaderbaar, toegankelijk en zichtbaar zijn. Dit is nodig, zeker in een sector die voor een deel niet formeel georganiseerd is. Onze doelgroepen (amateurs, autodidacten, informele netwerken en gemeenschappen) zijn vaak geen rechtspersoon, maar losse, veranderlijke, hybride en multidisciplinaire initiatieven en verbanden.

Zij moeten vaak zelf de weg vinden. Bovendien is er bij deze groepen regelmatig sprake van weinig vertrouwen in de overheid en past het niet bij hun cultuur om via de formele stappen van het Fonds een aanvraag te doen. We willen voorkomen dat deze makers en groepen tussen wal en schip vallen. Daarom brengen we in kaart wie en waar deze groepen zijn, en zorgen we voor maatwerk in regelingen. Zo hopen we beter aan te sluiten bij de 'klantreis' van (potentiële) aanvragers. Regionale en lokale instellingen kunnen hier een bemiddelende rol spelen.

HIER KIEZEN WE VOOR!

- ⬡ We richten ons op die Nederlanders die achterstand ervaren, met bijzondere aandacht voor kinderen en jongeren, en zorgen dat ze ons of een door ons gefinancierde culturele activiteit of instelling in de buurt leren kennen.
- ⬡ We begrijpen en bereiken nieuwe doelgroepen en ondersteunen aanvragers om verbindingen met anderen te leggen.
- ⬡ We zijn ons ervan bewust dat we een extra inspanning moeten doen om informele netwerken en makers te bereiken. Daar zetten we op in, via en met hulp van regionale en lokale instellingen.

41

³⁶ FCP x KULT&ACE, eindrapportage 'informele netwerken', Kult&Ace, 2023.

³⁷ Zelfevaluatie Fonds voor Cultuurparticipatie 2018 – 2022, Fonds voor Cultuurparticipatie, 2023.

5. ONS AANBOD

De komende periode voeren we verschillende programma's uit binnen de deelsectoren cultuureducatie, co-creatie en amateurkunst. Met meerjarensubsidies bieden we de deelsectoren de broodnodige continuïteit. Daarnaast maken we pilots en projecten mogelijk en bieden we ook niet-financiële ondersteuning in de vorm van flankerend beleid.

HOE HET WERKT

DEELSECTOREN

Om de doelen uit ons beleidskader te bereiken, bij te kunnen dragen aan maatschappelijke impact en een duidelijke structuur aan te brengen in ons aanbod, voeren we activiteiten uit in drie deelsectoren:

⬡ **Amateurkunst:** gericht op kunstbeoefening en talentontwikkeling voor niet-professionals, kunstvakstudenten en informele circuits (doelen 3, 4 en 5 uit het beleidskader).

⬡ **Co-creatie:** gericht op gelijkwaardige deelname aan cultuur onder begeleiding van een professionele kunstenaar of instituut óf als onderdeel van een gemeenschap (doelen 2, 4 en 5 uit het beleidskader).

⬡ **Cultuureducatie:** gericht op het aanbieden en vernieuwen van cultuureducatie in en rondom het onderwijs (doel 1, 4 en 5 uit het beleidskader).

Per deelsector ontwikkelen we een programma met subsidieregelingen en flankerend beleid. Daarnaast zetten we binnen deze sectoren specifiek in op actieve erfgoedparticipatie en internationalisering.

SUBSIDIES

Er zijn drie typen regelingen waarmee we de sector een stabiele basis bieden en vernieuwing en groei mogelijk maken. Bij het ontwikkelen en inrichten van subsidieregelingen zoeken we naar de juiste balans tussen zorgvuldigheid en rechtszekerheid enerzijds en eenvoud en laagdrempeligheid anderzijds. We vereenvoudigen waar het kan ('zo min mogelijk eisen en criteria') en stemmen de administratieve last af op de hoogte van het subsidiebedrag. Dit zijn onze typen regelingen:

⬡ **Meerjarige ondersteuning**
Met de meerjarenregelingen bieden we de deelsectoren een sterke basis. We financieren instellingen die door hun positie en bijdrage van waarde zijn voor de sector als geheel en daarvoor duurzaam verantwoordelijkheid nemen. We bieden instellingen stabiliteit, continuïteit en de mogelijkheid zich verder te professionaliseren. Daarbij is een goede spreiding over het land van belang.

⬡ **Projectsubsidies**
Met de projectregelingen richten we ons op groei binnen de sector. We bieden aanvragers de mogelijkheid zich te ontwikkelen als instelling, op thema of op doelgroep. We

ondersteunen een brede waaier aan makers, activiteiten, projecten en (sectoroverstijgende) samenwerkingen. Met verschillende subsidiebedragen en procedures sluiten we aan op de groeifase van aanvragers. En we zorgen voor een goede aansluiting op de meerjarenregelingen.

⬡ Open oproepen en stipendia

Met open oproepen en stipendia willen we vernieuwing mogelijk maken en flexibel inspelen op nieuwe maatschappelijke doelgroepen, ontwikkelingen, thema's, kansen en vragen. Met open oproepen en stipendia stimuleren we kennisontwikkeling en vernieuwende projecten en creëren we experimenteerimte voor de sector. Zo maken we vernieuwing van beleid mogelijk, die op termijn tot nieuwe projectregelingen kan leiden. Door de open oproepen beter te laten aansluiten op onze (beleidsmatige) doorontwikkeling zetten we dit instrument gericht in en voorkomen we wildgroei.

FLANKEREND BELEID

Met flankerend beleid bieden we de deelsectoren en aanvragers ook niet-financiële ondersteuning bij hun ontwikkeling en samenwerking. Daarbij onderscheiden we drie belangrijke typen:

⬡ Onderzoek

Het Fonds hecht veel waarde aan onderzoek: om te meten, te leren en te verbeteren. Meten, om zichtbaar te maken wat de inspanningen van het Fonds opleveren. Leren, van inzicht in de uitwerking van de regelingen. Zo kan het Fonds waar nodig bijsturen en zich optimaal voorbereiden op de nieuwe regelingen. Verbeteren, door inzichten te gebruiken om het in de toekomst nog beter te doen. Dit is een continu proces dat de hele beleidsperiode aandacht krijgt. We delen onze onderzoeken met het veld om ons te verantwoorden en resultaten zichtbaar te maken.

⬡ Bijeenkomsten

Met bijeenkomsten en buitenlandse bezoekersprogramma's stimuleren we kennisuitwisseling en netwerkvorming binnen de sector. Zo bevorderen we samenwerking en afstemming tussen aanvragers onderling, maar ook tussen aanvragers, fonds en andere (internationale) stakeholders.

⬡ Ondersteuning

Ten slotte bieden we doelgroepen en gehonoreerde projecten ondersteuning en begeleiding aan. Bijvoorbeeld bij het schrijven van een goede aanvraag. Dit kan door budget beschikbaar te stellen voor het uitwerken van een projectplan of voor het inschakelen van hulp daarbij. We doen dit al in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Ook bieden we gehonoreerde projecten, daar waar nodig en passend, coaching of intervisie. Bijvoorbeeld ter ondersteuning van het maken van een transitie.

ACTIEVE ERFGOEDPARTICIPATIE EN INTERNATIONALE SAMENWERKING

Met gerichte investeringen in amateurkunst, co-creatie en cultuureducatie voldoen we aan de drie eerste doelen uit ons beleidskader. Aanvullend daarop benoemt de staatssecretaris twee specifieke doelen gericht op de ondersteuning van actieve erfgoedparticipatie en internationale samenwerking. In de vorige beleidsperiode hebben we deze doelen vertaald naar eigen regelingen. Voor de aankomende periode kiezen we voor een integrale aanpak waarbij we erfgoed en internationale samenwerking (deels) onderdeel maken van andere bestaande regelingen. Zo bieden we de drie deelsectoren meer ruimte en mogelijkheden om binnen projecten ook aan deze doelen te werken. Aanvullend daarop ontwikkelen we hoofdstukken met geormerkte budgetten binnen regelingen die zich wel specifiek op erfgoedparticipatie en internationale samenwerking richten.

Actieve erfgoedparticipatie

In de meerjarenregeling Co-creatie bieden we structurele ondersteuning aan erfgoedmanifestaties. In de projectregelingen zullen we inzetten op immaterieel erfgoed/ volkscultuur, erfgoededucatie, ‘oral history’ en het ondersteunen van erfgoedvrijwilligers. Daarnaast sluiten we aan bij ontwikkelingen binnen het Kaderverdrag van Faro van de Raad van Europa en het UNESCO Verdrag inzake de bescherming van het immaterieel cultureel erfgoed/de volkscultuur. Dit doen wij in samenwerking met partners zoals het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland (KIEN), Overleg Provinciale Erfgoedinstanties Nederland (OPEN) en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Als onderdeel van de subsidieregeling gericht op talentontwikkeling zullen we specifiek aandacht hebben voor ‘the culture’ zoals omschreven door de Nederlandse UNESCO Commissie³⁸.

Internationale samenwerking

We sluiten aan bij het internationaal cultuurbeleid (ICB)³⁹. Vanwege het beperkte budget voor de uitvoering van dit beleid zullen we keuzes moeten maken, waarbij we ons voornamelijk zullen richten op de doelstelling: ‘het bevorderen van duurzame ontwikkeling, met de Sustainable Development Goals (SDG’s)⁴⁰ als richtinggevend kader’. We zetten daarbij bijvoorbeeld in op langlopende internationale samenwerkingsverbanden die internationale participatieprojecten ten goede komen. Concreet zullen we met een specifieke regeling inzetten op de diaspora die Nederland rijk is. We maken uitwisseling mogelijk, tussen culturele groepen, de culturen van landen van herkomst en de Nederlandse cultuur. Ook verkennen we de mogelijkheid van een regeling voor vluchtelingen. Ons doel is door het bevorderen van culturele uitwisseling een positieve bijdrage te leveren aan mentaal welzijn, en de sociale cohesie tussen mensen met verschillende culturele achtergronden te versterken. Daarmee geven we speciale aandacht aan de focuslanden Indonesië, Turkije, Marokko, Suriname en Oekraïne uit het ICB. Ook bieden we, in lijn met het EU Werkplan voor Cultuur 2023-2026, financiële ondersteuning aan instellingen om Europese samenwerking mogelijk te maken en zo aansluiting te vinden bij Europese partners zoals Creative Europe, Culture Moves Europe, Horizon Europe en het Erasmus+ programma.

PROGRAMMA AMATEURKUNST

WAT?

Vernieuwing en ontwikkeling van cultuur(makers) in het informele circuit.

VOOR EN MET WIE?

- ⬡ (Zelflerende) niet-professionele kunstenaars
- ⬡ Instellingen, verenigingen en groepen voor amateurkunst
- ⬡ Instellingen voor talentontwikkeling die duurzaam werk maken van de begeleiding van talentvolle niet-professionele kunstenaars

IN HET KORT

We willen dat zoveel mogelijk Nederlanders in hun vrije tijd aan cultuur kunnen doen. Een sterke en gezonde amateurkunstsector is daarvoor essentieel, maar juist op deze sector is de afgelopen jaren veel bezuinigd. De komende beleidsperiode stellen we daarom subsidie beschikbaar om de amateurkunsten te versterken. Bijvoorbeeld voor het verstevigen van de infrastructuur van culturele instellingen die de toegankelijkheid (in de regio) vergroten. Daarnaast willen we onderzoeken of we Nederlanders die onder de armoedegrens leven ook direct kunnen ondersteunen. Dit kan met kleine persoonlijke subsidies, voor bijvoorbeeld de aanschaf van een instrument of het kunnen deelnemen aan muzieklessen.

Voor talenten is het bovendien niet vanzelfsprekend om zich richting professioneel makerschap te kunnen ontwikkelen. Bijvoorbeeld omdat het aanbod ontbreekt, er geen erkenning

is voor hun artistieke kwaliteit of omdat zij zich op informele wijze (willen) ontwikkelen. Deze talenten verdienen de mogelijkheid om stappen te zetten in hun professionaliteit. Dat kan betekenen dat zij doorstromen naar het kunstvakonderwijs, subsidiëring van de andere rijkscultuurfondsen ontvangen en/of zich als cultureel ondernemers ontwikkelen. In lijn met onze eerdere focus op ‘urban arts’ en de opdracht om ons op jongeren te richten, richten we ons met talentontwikkeling specifiek op nachtleven, popcultuur en ‘the culture’⁴¹.

We ondersteunen en verbeteren de talentketen door ook activiteiten met studenten van kunstvakonderwijs te financieren. Met een duidelijke definitie van ‘professional’ maken we autodidacte makers bovendien duidelijk tot wanneer in hun artistieke loopbaan ze bij het Fonds subsidie kunnen aanvragen.

ZO HEBBEN WE IMPACT

Nederlanders hebben mogelijkheden om in hun eigen dorp of buurt actief met kunst en cultuur aan de slag te gaan, en dragen zo bij aan een veelkleurige en levendige samenleving. Ze krijgen daarmee bovendien de kans mee te doen en zich (creatief) te uiten. En ze kunnen zich ontwikkelen in hun creativiteit. Mensen voelen zich verbonden, met hun omgeving en met anderen. Ze geven samen met hun medelanders vorm aan artistieke uitingen en bouwen voor zichzelf aan een groter sociaal netwerk. Talenten voelen zich gezien, kunnen zich ontwikkelen en zo bijdragen bij aan de veelkleurigheid en meerstemmigheid van de samenleving.

³⁸ Nederlandse UNESCO Commissie: On(ver)vangbaar – de innovatieve kracht van the culture. November 2023.

³⁹ Internationaal Cultuurbeleid, ministerie van OCW en ministerie van Buitenlandse zaken, 2023.

⁴⁰ <https://sdgs.un.org/goals>

⁴¹ Nederlandse UNESCO Commissie: On(ver)vangbaar – de innovatieve kracht van the culture. November 2023.

DIT GAAN WE DOEN IN 2025 – 2028:

Programma	Regeling/focus	Budget
Meerjarige ondersteuning	- Regelingen voor instellingen die structureel werk maken van talentontwikkeling	€ 5.700.000,- per jaar.
Projecten	- Regelingen voor amateurkunstgroepen en -verenigingen - Regelingen voor instellingen, coaches, informele netwerken en de talentketen gericht op talentontwikkeling	€ 3.202.000,- per jaar.
Open oproepen en stipendia	- Nader te bepalen	€ 500.000,- per jaar.

48

PROGRAMMA CO-CREATIE

WAT?

Gelijkwaardige samenwerkingen bij het maken van cultuur in, met en voor de samenleving.

VOOR EN MET WIE?

- ⬡ Culturele instellingen en professionals die amateurs en deelnemers betrekken bij culturele processen en het ontwikkelen van kunst
- ⬡ Verschillende culturele gemeenschappen in het Koninkrijk
- ⬡ Cross-sectorale samenwerkingen

IN HET KORT

We richten ons binnen deze deelsector op co-creatie als discipline waarbij participatieve processen centraal staan. Dat doen we op drie manieren:

Ten eerste stellen we culturele instellingen of kunstenaars in staat projecten te ontwikkelen en gelijkwaardig uit te voeren, waarin verschillende groepen deelnemers of gemeenschappen samenwerken aan de totstandkoming van cultureel beleid, debatcultuur of artistieke uitingen, zoals we voorheen met de regelingen *MeeMaakPodia* en *Co-creatie* subsidieerden. Denk bijvoorbeeld aan (toekomstgerichte) kunstwerken of voorstellingen. Op die manier dragen we bij aan voldoende expertise en capaciteit in de deelsector om participatieve projecten te ontwikkelen.

Daarnaast ondersteunen we verschillende gemeenschappen en hun culturen met als doel om bij te dragen aan solidariteit, rechtvaardigheid en/of heling. Denk aan mensen met een minimaal besteedbaar inkomen, diaspora in Nederland of aan gedupeerden van falend overheidsbeleid. In dit kader willen we voor individuen mogelijk maken om als (lokale) gemeenschap gezamenlijk een aanvraag te doen, ook als ze geen instelling

zijn of KVK-nummer hebben. We hebben hierbij specifiek aandacht voor immaterieel erfgoed/volkscultuur.

Ten slotte willen we cross-sectorale samenwerkingen stimuleren om zo ruimte te geven aan de rol van kunst en cultuur bij maatschappelijke uitdagingen. Denk bijvoorbeeld aan de samenwerking met het zorgdomein om het welzijn van mensen te bevorderen (voorheen regeling Samen Cultuurmaken). Cross-sectorale samenwerking biedt verschillende kansen. Vanuit de culturele sector kunnen we via reflectie en deliberatie bijvoorbeeld bijdragen aan de leefomgeving, preventie, klimaatrechtvaardigheid of jeugdwerk. Het creëren van ruimte voor mensen, kan nieuwe en andere perspectieven op problemen bieden. Door co-creatie en het stimuleren van een debatcultuur krijgen meer Nederlanders de kans te worden gehoord. Zo dragen we ook bij aan draagvlak en nieuwe rechtvaardige oplossingen voor grote maatschappelijke uitdagingen.

ZO HEBBEN WE IMPACT

Mensen krijgen kansen om mee te doen en hun verhaal te vertellen, over wie ze zijn en wat ze bezighoudt. Ze ontmoeten anderen en werken samen, vaak over de grenzen van de eigen gemeenschap of sector heen. Verschillende culturen bouwen aan wederzijds begrip en komen tot een nieuwe gezamenlijkheid. Mensen voelen zich, vanuit verschillende geschiedenissen en roots, onderdeel van een gezamenlijke cultuur. Kwetsbare groepen voelen zich weerbaarder en vinden begrip. Mensen kunnen uiting geven aan hun gevoelens en ervaren verbondenheid, heling en troost. Mensen denken na over maatschappelijke thema's en komen vanuit andere perspectieven tot nieuwe oplossingen en speculatieve fictie. Op al deze manieren dragen mensen via co-creatie bij aan een veerkrachtige samenleving.

49

5. ONS AANBOD

DIT GAAN WE DOEN IN 2025 – 2028:

Programma	Regeling/focus	Budget
Meerjarige ondersteuning	- Regelingen voor instellingen, festivals en cross-sectorale samenwerkingen	€ 2.945.000,- per jaar
Projecten	- Regelingen voor instellingen of kunstenaars gericht op participatieve kunst - Regelingen voor gemeenschappen gericht op slavernijverleden, diaspora, erfgoed - Regelingen voor cross-sectoraal samenwerkingen, bijvoorbeeld met het sociaal domein	€ 5.925.000,- per jaar
Open oproepen en stipendia	- Nader te bepalen	€ 500.000,- per jaar

50

PROGRAMMA CULTUUREDUCATIE

WAT?

Cultuureducatieve activiteiten in het onderwijs, waar mogelijk te verbinden met cultuur in de vrije tijd van kinderen en jongeren.

VOOR EN MET WIE?

- ⬡ Kinderen en jongeren
- ⬡ Onderwijsinstellingen
- ⬡ Culturele instellingen

IN HET KORT

Voor kinderen en jongeren is het belangrijk dat zij in en rondom school met kunst en cultuur in aanraking komen. Dat ze gelijke kansen krijgen en hun creativiteit kunnen ontplooiën. We bieden culturele instellingen en scholen mogelijkheden om cultuur op school én na school te ontwikkelen en uit te voeren. We zetten het

programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) voort. Daarbij maken we ruimte voor instellingen om in te spelen op de verwachte herziening van het onderwijscurriculum voor cultuureducatie in 2025-2026. Binnen dat programma zetten we in op het versterken van de deskundigheid en professionaliteit van specialisten cultuureducatie, die werkzaam zijn binnen culturele instellingen en op scholen. Daar waar het de uitvoering versterkt, stemmen we af met de programma's die het ministerie van OCW heeft opgezet ter bevordering van cultuureducatie en kansengelijkheid.⁴² Ook dragen we bij aan en bereiden we ons voor op een eventuele opname van cultuureducatie in het onderwijscurriculum.

Daarnaast blijven we speciaal aandacht geven aan publieke bekendheid en samenwerkingen tussen culturele instellingen en scholen voor mbo, vmbo, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal

onderwijs in Nederland. Dit doen we omdat we het essentieel vinden dat alle kinderen en jongeren dezelfde kansen en mogelijkheden krijgen om zich cultureel te ontplooiën. Uit een tussentijdse evaluatie van de regelingen voor het (v)mbo blijkt dat het voor culturele instellingen moeilijk is om deze scholen te bereiken en duurzame samenwerkingen aan te gaan. Dit heeft onder andere te maken met een grote overbelasting binnen het onderwijs, onderbezetting bij docenten en de focus op de basisvaardigheden. Om het bereik te stimuleren gaan we de komende periode de drempels van de regelingen verlagen en de eisen aan de samenwerking tussen culturele organisatie en school versoepelen.

In het Caribisch deel van het Koninkrijk werken we aan versteviging van cultuureducatie op scholen in het onderwijs. Om dit goed te kunnen doen helpen we culturele instellingen op de eilanden om hun aanbod verder te ontwikkelen in samenwerking met de scholen.

DIT GAAN WE DOEN IN 2025 – 2028:

Programma	Regeling/focus	Budget
Meerjarige ondersteuning	- Regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK)	€ 17.099.000,- per jaar
Projecten	- Regeling Cultuureducatie: MBO, VMBO, VSO en PRO - Regeling CmK op CdK	€ 2.192.000,- per jaar
Open oproepen en stipendia	- Nader te bepalen	€ 500.000,- per jaar

Voor alle bovenstaande ambities scheppen we ook mogelijkheden om flexibel in te spelen op nieuwe thema's, ontwikkelingen en doelgroepen, afhankelijk van hoe de praktijk zich ontwikkelt. Ons pakket aan regelingen op het gebied van cultuureducatie is daarmee veel breder dan alleen CmK.

ZO HEBBEN WE IMPACT

Kinderen en jongeren krijgen de kans om mee te doen, elkaar te ontmoeten, na te denken over actuele thema's in de samenleving, van zichzelf en van leeftijdgenoten te leren en zich onderdeel te voelen van een cultuur door gedeelde roots. Daarnaast maken ze zich belangrijke vaardigheden eigen, zoals samenwerken, creativiteit, luisteren naar elkaar, verbeelding omzetten naar nieuwe ideeën en openstaan voor verschillen. Zo kunnen ze nu en later meedoen en bijdragen aan een veerkrachtige samenleving.

51

⁴² Denk bijvoorbeeld aan het programma 'School en Omgeving' van het ministerie van OCW. Dit heeft als doel kansengelijkheid onder kinderen te vergroten door het stimuleren van een verrijkt schoolaanbod. Binnen School en Omgeving is het programma 'Meer muziek in de klas' (nu: het programma 'Méér kunst en cultuur in School en Omgeving') gefinancierd om kansengelijkheid in het Nederlandse onderwijs te bevorderen.

6. ONZE AANPAK

Willen we onze ambities waarmaken, dan vraagt dat iets van onze drie clusters Bedrijfsvoering, Ontwikkeling en Realisatie. In dit hoofdstuk vertellen we per cluster wat we gaan doen en welke accenten we leggen. Een aantal ontwikkelingen is voor de hele culturele sector van belang: culturele codes, duurzaamheid, spreiding en toegankelijkheid en digitale transformatie. Op deze vier beleidslijnen verbeteren we dan ook niet alleen onszelf, maar we helpen ook het veld zich hierin te ontwikkelen.

BEDRIJFSVOERING

Met activiteiten op het gebied van communicatie, facilitaire zaken, financiën, personeel en organisatie, IT en applicatiebeheer en juridische zaken ondersteunt en faciliteert het cluster Bedrijfsvoering de uitvoering van subsidieregelingen en (flankerend) beleid. Bedrijfsvoering stelt daarmee belangrijke financiële, juridische en technische randvoorwaarden voor wat we als organisatie kunnen doen en waarmaken.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

De ambities uit dit beleidsplan doen een stevig beroep op organisatie en medewerkers. Met het Organisatieversterkingstraject in 2022 hebben we een grote stap gezet in de ontwikkeling van onze organisatie. De komende periode geven we onszelf voldoende ruimte om te reflecteren, scherpe keuzes te maken en verder te bouwen. Ook de visitatiecommissie moedigt ons hiertoe aan en wij nemen dit advies ter harte. In praktische zin is er voldoende capaciteit nodig om de uitbreiding van de meerjarenregelingen te kunnen verwerken. Meer regelingen betekent bijvoorbeeld meer kwartaalbetalingen en

jaarlijkse verantwoordingen, die bovendien leiden tot piekbelasting omdat ze allemaal op hetzelfde moment binnenkomen. Een goede bezetting door eigen medewerkers en freelance collega's is dan ook essentieel. Daarnaast vraagt het impactgericht werken (via de ToC) om specifieke skills bij medewerkers. Meer inclusieve dienstverlening, de toepassing van de culturele codes en de Wet open overheid (Woo) vragen dat we onze kennis, vaardigheden en professionele houding voortdurend ontwikkelen. Via onze FCP Academie bieden we medewerkers en leden van adviescommissies een trainingsaanbod op maat en investeren we in ons menselijk kapitaal. Bij de werving van personeel werken we vanuit het principe dat diverse en inclusieve teams ons beter in staat stellen onze opdracht uit te voeren en zo maatschappelijke impact te vergroten. We verkennen de mogelijkheid om quota's te stellen aan de samenstelling van de organisatie. Daarnaast willen we via interne communicatie het interne ambassadeurschap van medewerkers versterken.

VERANDERING INFRASTRUCTUUR

Nieuwe ambities en werkwijzen vragen ook om aanpassingen van de (digitale) infrastructuur. Contact houden met diverse

doelgroepen vraagt bijvoorbeeld om een gedegen CRM-systeem. Aan de ontwikkeling daarvan geven we, in samenwerking met de andere clusters, de komende periode dan ook prioriteit. Cross-sectorale partnerschappen en financieringsstructuren vragen om heldere kaders en verantwoording. Tegelijkertijd klinkt de roep bij aanvragers om meer wendbaarheid en ruimte bij aanvragen en verantwoordingen. Daarom zoeken we de komende periode naar de juiste balans tussen goede verantwoording op basis van financiële en juridische kaders enerzijds en flexibiliteit voor aanvragers anderzijds. Ook investeren we de komende periode in onderzoek en monitoring. De wijze waarop we impact meten heeft gevolgen voor de inrichting van onze applicatie AIMS en onze rapportages. Ook met inzichtelijke dashboards willen we betere datagedreven besluiten kunnen nemen.

TOEGANKELIJKHEID EN COMMUNICATIE

Door Bedrijfsvoering vroegtijdig te betrekken bij de ontwikkeling van beleid en regelingen, kunnen we deze specifieke expertise eerder inzetten en tot betere kwaliteit komen. Andersom helpt het om de ontwikkelprocessen tijdig te kunnen aanpassen op nieuwe of andere wensen en behoeften. Bedrijfsvoering zal meer samenwerken met andere rijkscultuurfondsen om nog beter van elkaars aanpakken te leren. Ten slotte investeren we de komende periode in het verbeteren van onze (digitale) toegankelijkheid. Denk daarbij aan communicatie, website en taalgebruik. We gaan het aanvraagproces en de klantreis beter in kaart brengen, zodat we aanvragers beter en op maat kunnen ondersteunen. Ook het vinden, begrijpen en bereiken van nieuwe doelgroepen is een belangrijke ambitie.

ONTWIKKELING

Het cluster Ontwikkeling is verantwoordelijk voor het voorbereiden van beleid en het maken van subsidieregelingen en andere beleidsinstrumenten voor het veld. De uitdaging daarbij is dat we intern goed organiseren wat in de verschillende fases van de beleidsperiode nodig is. Zo ligt in het begin van de beleidsperiode de focus op het vertalen van beleid naar instrumenten en zullen we goed moeten borgen dat de interne organisatie mee kan groeien met onze maatschappelijke ambities. Als de regelingen eenmaal lopen, is het juist de uitdaging om van de collega's en het veld terug te horen wat wel of niet werkt en waar behoefte aan is.

SPILFUNCTIE

Het cluster heeft een belangrijke spilfunctie binnen het Fonds en in het veld om van beleid tot uitvoering te komen en andersom. Dat vraagt om heldere principes en focus. Door duidelijk te zijn over processen en verwachtingen bieden we rust. We doen misschien minder maar wat we doen, doen we wel beter. Daarnaast investeren we in relatiemanagement om gericht in te kunnen zetten op samenwerking met de vele verschillende stakeholders, bijvoorbeeld met provinciale instellingen of partners in nieuwe sectoren.

NOG MEER IMPACT

Een belangrijke ambitie van het cluster is om bij te dragen aan het vergroten van de impact van de activiteiten van het Fonds. Bijvoorbeeld door uit te werken hoe we beleidsontwikkeling aanpakken. Of door ons instrumentarium te verbeteren en te standaardiseren. Dat kunnen we doen door aanvragers te betrekken bij het ontwerp, testen en de evaluatie van

regelingen. Aanvullend daarop ontwikkelen we, in lijn met de impactdoelstellingen van het Fonds, flankerend beleid dat aanvragers helpt bij de uitvoering van activiteiten. Ook bekijken we hoe we bestaande en nieuwe samenwerkingsverbanden strategisch kunnen inzetten om zo nog meer impact te hebben. Dit alles vraagt dat we doorlopend kennis ophalen, zowel intern bij elkaar als extern bij onze doelgroepen. Zodat we weten wat werkt en wat nodig is. Onder het motto 'practice what you preach' ontwikkelen we bovendien intern beleid rond actuele thema's als leren en verbeteren, diversiteit en inclusie, participatief werken, onderhouden en uitbouwen van eigen kennis, expertise en netwerken.

TIJDIG ANTICIPEREN

Een aantal ontwikkelingen kan zeer grote gevolgen hebben voor het veld en voor ons als Fonds. Als cluster houden we actief de vinger aan de pols zodat we beleid en beleidsinstrumenten waar nodig aan kunnen passen. Zo komt er in 2027 een nieuwe financieringssystematiek voor gemeenten en leidt bevrozing van het gemeentefonds in 2026 nu al tot een stop op investeringen in kunst en cultuur. Vooral in kleinere gemeenten staat de actieve cultuurparticipatie daarmee flink onder druk. Ook zijn we in afwachting van een nieuw kabinet met een nieuwe bewindspersoon voor cultuur en nieuw cultuurbeleid. De Raad voor Cultuur komt met een belangrijk advies over de stelselwijziging na 2028. Als cultuureducatie in het onderwijscurriculum wordt opgenomen, kan dat ook gevolgen hebben voor onze opdracht. Met de maatschappelijke verbreding van cultuur komen er waarschijnlijk meer vragen vanuit andere ministeries op ons af over nieuwe thema's, doelgroepen en doelstellingen.

KENNISMANAGEMENT

De juiste informatie op het juiste moment bij de juiste personen brengen of ophalen: dat is een belangrijk fundament voor het werk van ons cluster. Er is altijd ruimte voor verbetering in de wijze waarop we met elkaar, intern en extern, communiceren over de keuzes en argumenten om tot beleidsadvies, beleidsinstrumenten en uiteindelijk maatschappelijke impact te komen. We zetten in op het ontwikkelen van een kennisagenda en op tijd en ruimte voor onderlinge gedachtevorming (intern en extern), vanuit een constructief kritische houding jegens de organisatie en maatschappelijke ontwikkelingen.

We investeren in onderzoek en monitoring. Het Fonds heeft een 'Plan Monitoring en Evaluatie 2025 - 2028' opgesteld. Dit plan draagt bij aan een kwalitatief hoogwaardige en eenduidige uitvoering van onderzoek, waarbij het doorlopend vergroten van de impact centraal staat. Het zichtbaar maken van de maatschappelijke impact van onze activiteiten gaat over 'tellen' én 'vertellen': We maken cijfermatige analyses van het gebruik van een regeling en doen kwalitatief onderzoek naar de impact ervan in de vorm van casestudies of verhalen. Daarbij gebruiken we verschillende (informele) bronnen van informatie en zetten we diverse onderzoeksmethoden in. Ook betrekken we (wetenschappelijke) kennispartners om ons in deze ontwikkeling te ondersteunen.

REALISATIE

Het cluster Realisatie is verantwoordelijk voor het inhoudelijk begeleiden van subsidieaanvragers bij het komen tot een kansrijke aanvraag, en voor de procedurele afhandeling van subsidieaanvragen. Daarmee is het cluster een belangrijke schakel

tussen het Fonds en aanvragers. Duidelijkheid én flexibiliteit zijn daarbij belangrijke uitgangspunten. Een deel van de kaders is helder. Een ander deel vraagt om afstemming met aanvragers. Namens aanvragers heeft het cluster daarmee een belangrijke signaalfunctie voor het beleid.

LAAGDREMPELIGE AANVRAAGPROCESSEN

De komende beleidsperiode komen we tot duidelijke, eenvoudige en laagdrempelige routes voor onze aanvragers. Via het project Versnelling digitale agenda investeren we flink in het digitaal toegankelijker maken van aanvraagprocedures, de website en onderliggende applicaties. En we onderzoeken mogelijkheden om nog meer data-gedreven te werken. Ook zorgen we voor heldere interne processen. Door standaardisering gaat de werkdruk omlaag en ontstaat meer ruimte om flexibel in te spelen op (toekomstige) veranderingen. Uitgangspunt is dat we de aanvrager zoveel mogelijk ontlasten en het doen van een aanvraag zo laagdrempelig mogelijk maken.

CONTACT MET AANVRAGERS

De komende periode investeren we op allerlei manieren in een beter en laagdrempeliger contact met aanvragers. Daarbij is het essentieel om goed zicht te hebben op belangrijke doelgroepen, vooral als het om ongeorganiseerden en informele groepen gaat. Daarbij maken we gebruik van de netwerken die er al zijn en zetten ook aanvragers in als ambassadeurs. Ook organiseren we infosessies voor regelingen door het hele land. We werken vanuit vertrouwen in aanvragers: we zorgen dat we de informatie krijgen die we nodig hebben, maar overvragen niet. En we zoeken naar nieuwe vormen van aanvragen en verantwoord die goed aansluiten bij aanvragers en rekening houden met de specifieke drempels die zij ervaren. We geven voorbeelden en bieden aanvragers daar waar het past mogelijkheden om mondeling een plan toe te lichten. Daarbij zijn we alert op welke taal we gebruiken. Als cluster volgen we daarom een cursus schrijven op B1-niveau.

EFFECTIVITEIT VERGROTEN

Het is belangrijk dat alle collega's op de hoogte zijn van (aankomende) regelingen. Bij hen en bij leden van adviescommissies moet een eenduidig beeld bestaan bij de kaders en criteria van regelingen, en bij de kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen die we willen bereiken. Deze kennis draagt bij aan de kwaliteit en effectiviteit van onze adviezen. Daarnaast helpt een overzicht van het totale fondsveld bij de ondersteuning van aanvragers. Ten slotte is het van groot belang voldoende capaciteit en representativiteit van commissieleden met een goede vertegenwoordiging vanuit provincies en het Caribisch deel van onze Koninkrijk te waarborgen. Dit zullen we ook in onze werkwijze verankeren.

58

BELEIDSLIJNEN

Een aantal ontwikkelingen is doorlopend van belang. Voor ons als organisatie én voor het veld. Met deze ontwikkelingen moeten we zelf aan de slag, én we willen instellingen ondersteunen bij de implementatie ervan. Waar nodig verrichten we onderzoek (bijvoorbeeld nulmetingen). Zo krijgen we zicht op waar we staan, waar we de grootste voortgang kunnen boeken en kunnen we deze monitoren op basis van realistische verwachtingen. Om de beleidslijnen kracht bij te zetten zullen we instrumenten voor het veld ontwikkelen. Dit kan gaan om kennis en toegang tot praktische tools, maar ook om vouchers om ontwikkeling op deze beleidslijnen bij instellingen te kunnen financieren.

CULTURELE CODES

De Governance Code Cultuur richt zich op fatsoenlijk bestuur en toezicht. De Fair Practice Code richt zich op goed werk- en opdrachtnemerschap, vanuit de principes fair pay, fair share en fair chain. De Code Diversiteit

& Inclusie richt zich ten slotte op een structurele verankering van diversiteit en inclusie op basis van de 4 p's (personeel, publiek, programma en partners). Deze codes zijn belangrijke criteria in aanvragen en verantwoordingen van regelingen. Ook zullen wij op de codes samenwerken met de partners die ze beheren: Cultuur+Ondernemen, het Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst (PACCT), Kunsten '92 en LKCA.

Wij zorgen dat onze eigen governancestructuur op orde is, dat we de betreffende code naleven en blijven meebewegen met de maatschappelijke ontwikkelingen die een beroep doen op toezichthouders. De huidige wereld is dynamisch en vraagt om doorlopend bijsturen en reageren. Extra aandacht besteden we aan het voorkomen van belangenverstremming (of de schijn daarvan) en het vergroten van sociale veiligheid binnen (de directe omgeving van) de organisatie.

Ook als het gaat om fair practice willen we het goede voorbeeld geven. Mogelijke extra middelen die vanuit het Rijk worden verdeeld over de BIS en de rijkscultuurfondsen ten behoeve van fair practice bij culturele organisaties, zullen we zo effectief mogelijk inzetten voor dit doel. In meerjarenregelingen vragen we aanvragers te reflecteren op hun rol in fair practice: hoe kunnen zij voorbeeldstellend zijn in hun eigen omgeving bij het bevorderen van fair practice? Fair practice is vooral voor onze sector, met veel amateurs en vrijwilligers, een uitdaging. Het vraagt heldere kaders en een verandering van bewustzijn. Ook als dat betekent dat bepaalde plannen of activiteiten wellicht niet of in bescheiden vorm kunnen worden uitgevoerd. We helpen aanvragers om deze culturomslag te maken. Op het gebied van diversiteit en inclusie willen we als Fonds voorbeeldstellend zijn. We hebben een nulmeting uitgevoerd

en werken aan een strategie met (meetbare) doelstellingen. Het uitgangspunt hierbij is dat we een brede opvatting hebben van diversiteit (iedereen heeft zijn eigen unieke kenmerken) en als organisatie uitwerken wat we nodig hebben om onze opdracht zo goed mogelijk uit te voeren. Daarnaast zullen we ons concentreren op een organisatiecultuur waarbij inclusief leiderschap, sociale veiligheid en gelijkwaardigheid in dienst staan van authentieke verbindingen. Ook zullen we meer onderzoek doen naar de vraag en behoeften bij doelgroepen waar we nog minder bekend mee zijn. Tot slot verkennen we mogelijkheden om de doelgroepen te betrekken bij het maken en beoordelen van de regelingen, bijvoorbeeld via een vorm van *participatory grantmaking*. Onze programma's zijn al zeer sterk gericht op een divers en inclusief aanbod. We zullen deze lijn doortrekken om ongelijkheid in de sector en samenleving nog beter tegen te gaan, door representatie en rechtvaardigheid te bevorderen.

Bij de toepassing van de culturele codes is uitvoerbaarheid een uitdaging. Zowel voor de sector (wat kan zij aan?) als voor de codes zelf. Als je je bijvoorbeeld aan de fair practice code wilt houden en er komt geen extra geld bij, dan gaat dat hoe dan ook ten koste van de output. Ook is de amateurkunstsector door haar informele karakter minder bekend en ervaren met 'goed bestuur'. We gaan door onderzoek de balans opmaken en een realistische ontwikkelstrategie opstellen en uitvoeren. Daarbij maken we onderscheid tussen wat we verwachten van professionele organisaties die we meerjarig ondersteunen, en wat we verwachten van kleinere initiatieven die we projectmatig (en vaak voor veel kleinere

bedragen) subsidiëren. We ondersteunen instellingen om zich stap voor stap verder te professionaliseren. Bijvoorbeeld met informatie over de codes of door het toegankelijk maken van investeringen in professionalisering via vouchers.

DUURZAAMHEID

We blijven ons hardmaken voor de toekomstbestendigheid van de sector en de organisaties daarbinnen. Een belangrijk onderdeel daarbij is klimaatneutraal werken en het verkleinen van de ecologische voetafdruk, niet in de laatste plaats omdat dit een gezonde bedrijfsvoering kan bevorderen. Zelf laten we een nulmeting uitvoeren en stellen we een transitieplan voor verduurzaming op. Samen met OCW wordt verkend hoe de subsidieperiode van 2025-2028 kan fungeren als ingroeimodel om duurzaamheid een structurele plek te geven in de culturele sector.

In onze programma's ondersteunen we instellingen bij het maken van de energietransitie, bijvoorbeeld met vouchers en/of een matchingsregeling. Ook stimuleren wij (in ons flankerend beleid) instellingen om aan de hand van de gestandaardiseerde vragenlijst van OCW te reflecteren op hun eigen doelstellingen op weg naar het Klimaatakkoord 2030 en vragen hen hun eigen voetafdruk in kaart te brengen. Daarnaast maken we projecten mogelijk die bijdragen aan vernieuwende oplossingen van klimaatuitdagingen en zo bijdragen aan de duurzaamheid van de samenleving. Een voorbeeld hiervan is de open oproep in samenwerking met What Design Can Do over het inzetten van participatie en social design voor klimaatbewuste oplossingen.⁴³

59

43 What Design Can Do (WDCD) is een internationaal platform dat publieke aandacht vraagt voor de maatschappelijke impact van design.

SPREIDING EN TOEGANKELIJKHEID

Inzicht in regionale verschillen is een goede en noodzakelijke basis voor een aanbod op maat. Met ondersteuning van het programma Werk aan Uitvoering (WaU) investeren we in regionale toegankelijkheid ('Fonds in de regio') en spreiding van onze inzet. Daarnaast houdt het cluster Realisatie vinger aan de pols bij de monitoring van de regelingen, zodat we weten waar spreiding en toegankelijkheid minder goed uit de verf komen. Ook passen we definities, regelingen, procedures en de digitale infrastructuur aan en maken deze voor specifieke regio's waar mogelijk toegankelijker. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een specifieke regeling of clausules voor het Caribisch deel van het Koninkrijk.

We gaan nog meer samenwerken met provincies, gemeenten, cultuurcoaches, netwerkorganisaties en kennisorganisaties om gezamenlijk goede spreiding en toegankelijkheid mogelijk te maken. 'Fonds in de regio' biedt daarbij ondersteuning en informatie over lokale en regionale mogelijkheden voor cultuurbeoefening. We creëren een aanpak en database waarmee we dit denken in ecosystemen praktisch handen en voeten geven. We brengen relevante regionale informatie in kaart en maken het inzichtelijk voor deelsectoren en regio's. Daarmee nemen we een nationale regierol.

DIGITALE TRANSFORMATIE

We maken onze digitale aanvraagprocedure laagdrempelig en toegankelijk. Ook gebruiken we de laatste technische inzichten om onze monitoring te verbeteren en processen te stroomlijnen. We onderzoeken de mogelijkheden van AI bij het behandelen van aanvragen en verkennen de mogelijkheden om AI in te zetten voor analyse, het identificeren van nieuwe doelgroepen en het vergroten van onze impact.

Cultuurbeoefening is met de opkomst van digitale platforms veranderd. Digitalisering biedt nieuwe en innovatieve mogelijkheden en oplossingen voor co-creatie en participatieve processen. Voor de amateurkunsten en cultuureducatie is het een steeds belangrijkere rol gaan spelen. Daarnaast vragen uitdagingen rondom AI en digitalisering ook om ethische keuzes. Wat is wenselijk en waar liggen grenzen? Wij stimuleren de culturele sector om goed na te denken over hoe ze digitale middelen in de praktijk willen gaan gebruiken. Dit doen we in samenwerking met partijen als het Kennisinstituut cultuur & digitale transformatie DEN of de Utrecht Data School (UDS). Tot slot is digitale transformatie ook een maatschappelijke uitdaging waarbij cultuurparticipatie een rol kan spelen. Denk bijvoorbeeld aan het project CODE van festival IMPAKT dat een eerlijke en inclusieve digitale toekomst wil bevorderen. Ook onze relatie tot AI en digitalisering kunnen we via cultuurparticipatie verkennen.

BEGROTING 2025 – 2028

Begroting beleidsplan 2025-2028 (bedragen in euro's, prijspeil 2023)

Baten	2025	2026	2027	2028	TOTAAL
INSTELLINGSSUBSIDIE					
Basisbedrag	22.130.000	22.130.000	22.130.000	22.130.000	88.520.000
Meerjarenregeling (CmK)	15.230.000	15.230.000	15.230.000	15.230.000	60.920.000
Werken aan Uitvoering	1.504.000	1.504.000	1.388.000	1.388.000	5.784.000
Cultuurparticipatie	5.075.000	5.075.000	5.075.000	5.075.000	20.300.000
Verhoging meerjarige subsidie	1.063.000	1.063.000	1.063.000	1.063.000	4.252.000
Erfgoedmanifestaties	400.000	400.000	400.000	400.000	1.600.000
Erfgoededucatie	600.000	600.000	600.000	600.000	2.400.000
Ondersteuning vrijwilligersorganisaties	200.000	200.000	200.000	200.000	800.000
Overheveling Eigentijds gebruik ambachten (MF/SCI)	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	-800.000
Fair Pay	4.481.000	4.481.000	4.481.000	4.481.000	17.924.000
PROJECTSUBSIDIES					
Internationaal Cultuurbeleid	207.000	207.000	207.000	207.000	828.000
Ministerie VWS	pm	pm	pm	pm	pm
Ministerie Financiën	pm	pm	pm	pm	pm
Nationaal akkoord Amateurkunsten	pm	pm	pm	pm	pm
TOTAAL BATEN PRIJSPEIL 2023	50.690.000	50.690.000	50.574.000	50.574.000	202.528.000

64

Begroting beleidsplan 2025-2028 (bedragen in euro's, prijspeil 2023)

Lasten	2025	2026	2027	2028	TOTAAL
PROGRAMMA CULTUUREDUCATIE					
Meerjarenregeling (CmK)	15.230.000	15.230.000	15.230.000	15.230.000	60.920.000
Toevoeging Fair Pay meerjarensubsidies CmK	1.869.000	1.869.000	1.869.000	1.869.000	7.476.000
Projecten MBO, VMBO, VSO & PRO	2.085.000	2.085.000	2.085.000	2.085.000	8.340.000
Projecten CmK Caribisch gebied	107.000	107.000	107.000	107.000	428.000
Open calls	500.000	500.000	500.000	500.000	2.000.000
PROGRAMMA CO-CREATIE					
Meerjarenregeling Co-creatie Instellingen	400.000	400.000	400.000	400.000	1.600.000
Meerjarenregeling Co-creatie Festivals	723.000	723.000	723.000	723.000	2.892.000
Meerjarenregeling Co-creatie Cross sectoraal	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	6.000.000
Toevoeging Fair Pay meerjarensubsidies Co-creatie	322.000	322.000	322.000	322.000	1.288.000
Projecten Participatieve kunst	850.000	850.000	850.000	850.000	3.400.000
Projecten Gemeenschappen	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	6.000.000
Projecten Cross sectoraal	3.575.000	3.575.000	3.575.000	3.575.000	14.300.000
Open calls	500.000	500.000	500.000	500.000	2.000.000
PROGRAMMA AMATEURKUNST					
Meerjarenregeling Talentontwikkeling Instellingen	4.077.000	4.077.000	4.077.000	4.077.000	16.308.000
Meerjarenregeling Talentontwikkeling Festivals	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	4.000.000
Toevoeging Fair Pay meerjarensubsidies Amateurkunst	623.000	623.000	623.000	623.000	2.492.000
Projecten Amateurkunstgroepen en verenigingen	702.000	702.000	702.000	702.000	2.808.000
Projecten Talentontwikkeling	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	10.000.000
Open calls	500.000	500.000	500.000	500.000	2.000.000
OVERIGE					
Internationaal Cultuurbeleid	75.600	175.600	175.600	175.600	702.400
Fair Pay projectsubsidies	992.400	992.400	992.400	992.400	3.969.600
Werken aan Uitvoering (WaU)	1.504.000	1.504.000	1.388.000	1.388.000	5.784.000
Incidentele subsidies	250.000	250.000	250.000	250.000	1.000.000
European Youth Orchestra	19.000	19.000	19.000	19.000	76.000

65

Begroting beleidsplan 2025-2028 (bedragen in euro's, prijspeil 2023)

Lasten	2025	2026	2027	2028	TOTAAL
FLANKEREND BELEID					
Monitoring & Onderzoek	600.000	600.000	600.000	600.000	2.400.000
Bijeenkomsten	450.000	450.000	450.000	450.000	1.800.000
Ondersteuning	175.000	175.000	175.000	175.000	700.000
Beleidslijnen	424.000	424.000	424.000	424.000	1.696.000
Communicatie - Regelingen	125.000	125.000	125.000	125.000	500.000
APPARAATSKOSTEN					
Apparaatskosten (excl. WaU)	7.412.000	7.412.000	7.412.000	7.412.000	29.648.000
Apparaatskosten personeel	6.212.000	6.212.000	6.212.000	6.212.000	24.848.000
Apparaatskosten materieel	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000	4.800.000
TOTAAL LASTEN PRIJSPEIL 2023	50.690.000	50.690.000	50.574.000	50.574.000	202.528.000

Toelichting op de begroting

De begroting is gebaseerd op een gemiddeld bedrag per jaar, afgerond op duizendtallen.

BATEN

De subsidie vanuit OCW begroten we op € 48.979.000 exclusief de middelen voor het programma Werken aan Uitvoering (WaU). De inkomsten uit ingetrokken subsidies, lagere vaststellingen en rente worden meegenomen in de jaarlijkse werkbegroting en zijn zodoende niet inzichtelijk gemaakt in deze meerjarenbegroting.

APPARAATSLASTEN

Sinds het ontstaan van het Fonds is de reikwijdte van de inzet steeds toegenomen. Deze ontwikkeling zet zich door in de nieuwe beleidsperiode en daarom houden we rekening met een groei van de formatie en bijkomende overheadkosten. De totale lasten van personeel en materieel bedragen € 7.412.000 per jaar. Dit is 15,07% van de subsidie van OCW, binnen de norm die OCW stelt voor apparaatskosten en een percentage wat het Fonds niet zal overschrijden.

ACTIVITEITENLASTEN

De activiteitenlasten betreffen de te verlenen subsidies en overige activiteitenlasten in het kader van onze drie programma's: Cultuureducatie, Co-creatie en Amateurkunst.

Voor de meerjarenregelingen is er een bedrag beschikbaar voor Fair Pay. Bij Cultuureducatie zal dit, vanwege het matchingsprincipe, als extra bijdrage worden beschikt. Bij de overige meerjarenregelingen wordt het subsidieplafond verhoogd om het bedrag ter beschikking te stellen van de aanvragers. Bij de overige activiteitenlasten gaat het om te verlenen subsidie vanuit Internationaal Cultuurbeleid (ICB), Fair Pay middelen voor de projectsubsidies, het programma Werken aan Uitvoering en de incidentele subsidies. Voor ICB en Fair Pay geldt dat deze middelen worden toegevoegd aan de regelingen in de drie programmalijnen.

FLANKEREND BELEID

De middelen voor Flankerend beleid richten zich op het ondersteunen van de regelingen. Vanuit deze post wordt onderzoek gedaan naar de impact van de regelingen, worden bijeenkomsten georganiseerd ter behoefte van de sector en komen belangrijke onderwerpen zoals duurzaamheid en de codes aan bod. De groei op flankerend beleid ten opzichte van vorige beleidsperiode komt vanuit de behoefte om de sector breder te ondersteunen dan enkel op subsidies.

CULTUUR DOET NIET ZONDER JOU!

Dit beleidsplan is, naast alle beleidsstukken en onderzoeken, het resultaat van vele gesprekken met stakeholders, aanvragers en medewerkers van ons Fonds. Deze gesprekken hebben ons enorm geïnspireerd. Dit plan is daarvan het tastbare resultaat. Vol energie gaan we aan de slag en we willen dat ook de uitvoering van dit plan aanleiding is voor nog meer gesprekken. Over hoe cultuur doet en wat dat van ons als Fonds vraagt. Daarom nodigen we iedereen uit om met ons mee te blijven denken, mee te praten en mee te doen. Een vraag? Een goed idee? Een keer rond de tafel? Laat het ons weten!

BIJLAGEN

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Advies aanvraag- en beoordelingsproces BIS 2025-2028, Raad voor Cultuur, 2023.
- Adviesaanvraag cultuurbestel van de toekomst, 2 maart 2023.
- Beleidsdoorlichting cultuurdeelname 2001 – 2020.
- Beleidskader Fonds voor Cultuurparticipatie 2025 – 2028, ministerie van OCW, 2023.
- Cultuur voor stad en regio, Raad voor Cultuur, 2017.
- De kracht van creativiteit, meerjarenbrief, 4 november 2022.
- De regelingen cultuureducatie vmbo/vso/pro/isk en mbo, tussenevaluatie van de regelingen en aanbevelingen voor de toekomst, Sardes, 2023.
- Diversiteit in de culturele sector - Een aanzet tot zinnvoller definiëren en meten, Boekman Extra 42, juni 2023.
- FCP x KULT&ACE, eindrapportage 'informele netwerken', Kult&Ace, 2023.
- Hart voor de zaak – stakeholderonderzoek Fonds voor Cultuurparticipatie, BMC, 2023.
- Huizingalezing, december 2022.
- Impact - Van gonswoord naar integrale aanpak. Boekman Extra 41, juni 2023.
- In de schijnwerpers, groeipotentie voor de culturele sector door bijdragen aan maatschappelijke opgaven, onderzoek in opdracht van de Vaste Commissie OCW van de Tweede Kamer, Berenschot, juni 2023.
- Internationaal Cultuurbeleid, ministerie van OCW en ministerie van Buitenlandse zaken, 2023.
- Investeer in cultuur voor iedereen, Raad voor Cultuur, 2021.
- Krachten bundelen in cultuur, zorg en welzijn, Dilemma's en oplossingen bij samenwerken over sectorgrenzen heen, LKCA, Utrecht, maart 2023.
- Uitgangspunten-cultuursubsidies-2025-2028.
- Wat medewerkers willen en wensen voor 2025-2028, interne inventarisatie, Fonds voor Cultuurparticipatie, 2022.
- Zelfevaluatie Fonds voor Cultuurparticipatie 2018 – 2022, Fonds voor Cultuurparticipatie, 2023.

70

SAMENWERKING RIJKSCULTUURFONDSEN

De zes rijkscultuurfondsen, het Filmfonds, Fonds voor Cultuurparticipatie, Fonds Podiumkunsten, Mondriaan Fonds, Nederlands Letterenfonds en Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, dragen zorg voor een belangrijk deel van het rijksgesubsidieerde deel van de culturele en creatieve sector. Zij bedienen gezamenlijk een breed scala aan makers, andere zelfstandigen en instellingen in de culturele en creatieve sector.

De fondsen zijn, vanuit hun inhoudelijke kennis van de cultuurpraktijk en hun relatieve afstand tot de politiek en het rijksbeleid, niet alleen deskundig uitvoerder, maar ook beleidsvoorbereider op hun disciplines. Het is hun opdracht de kennis over hun werkerterreinen intensief te delen met onder meer het ministerie van OCW en de Raad voor Cultuur en een bijdrage te leveren aan de integrale rijksvisie en beleidsontwikkeling voor de kunsten. In 2021 is de vaste overlegstructuur tussen fondsen en het ministerie aangepast en geïntensiveerd. De fondsen verwachten dat dit de komende jaren aan de kennisdeling positief zal bijdragen.

De strategische en beleidsmatige samenwerking tussen de zes rijkscultuurfondsen is inmiddels structureel ingebed. Ze houden elkaar goed op de hoogte van relevante ontwikkelingen en vinden elkaar op die terreinen en onderwerpen waar gezamenlijk optrekken zinvol en effectief

is. Dit hoofdstuk geeft uitdrukking aan die samenwerking en is terug te vinden in de beleidsplannen van de zes fondsen. Elke beleidsperiode worden de fondsen gevisiteerd door een onafhankelijke visitatiecommissie. De aanbevelingen van de visitatiecommissie 2023 zijn in de beleidsplannen verwerkt. Zo wijst de visitatiecommissie op het belang van het ondersteunen van interdisciplinaire aanvragers en voor de ontwikkeling van een gemeenschappelijk kader om de impact van het werk van de fondsen beter te onderzoeken.

De fondsen hebben als taak actief in te spelen op ontwikkelingen hun vakgebied, kunstenbreed en in de samenleving. De open blik en de bereidheid voortdurend in ontwikkeling te zijn, sluiten daar bij aan. Waar verbeteringen mogelijk zijn zullen de fondsen die toepassen, zodat ze op een vanzelfsprekende manier voor aanvragers van nu en later benaderbaar en relevant zijn.

71

ZES FONDSSEN: OVERLEG, SAMENWERKING EN AFSTEMMING

STRATEGISCHE SAMENWERKING, REGELINGEN EN PROGRAMMA'S

Afgezien van de onderaan dit hoofdstuk beschreven lijst programma's, regelingen en trajecten waarin wordt samengewerkt, is er structureel en nauw collegiaal overleg tussen uiteenlopende afdelingen en medewerkers van de zes fondsen. Zo spreken de directeuren elkaar zeswekelijks in een vast overleg over strategie en beleid. Verder hebben verschillende typen medewerkers van de fondsen geregeld overleg. En in het kader van de Europese privacywetgeving Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) maken de fondsen gezamenlijk gebruik van een onafhankelijke functionaris gegevensbescherming (FG) die toezicht houdt op en adviseert over de naleving van de verordening.

VERBETERING DIENSTVERLENING IHKV WERKEN AAN UITVOERING (WAU)

In 2022 werden de rijkscultuurfondsen gevraagd de beleidsdoelstellingen van het programma Werken aan Uitvoering (Wau) te volgen, gericht op de verbetering van publieke dienstverlening. Het uitzonderlijke karakter van dit Wau-programma vergeleken met andere rijksgestuurde programma's zat enerzijds in de ongewoon lange periode waarvoor middelen beschikbaar zijn (tot en met 2031), en anderzijds in het feit dat de middelen primair bedoeld zijn voor de versterking van overheidsorganisaties en hun dienstverlening. Bij verschillende Wau-trajecten trekken de fondsen gezamenlijk op. Gedurende de

Wau-periode bouwen de fondsen bijvoorbeeld gezamenlijk aan een curriculum met een breed trainingsaanbod, ontwikkeld voor of toegesneden op fondsmedewerkers, adviseurs en toezichthouders. Andere voorbeelden zijn trajecten gericht op uitwisseling van ervaringen en kennis op het gebied van ICT en een onderzoek naar het verbeteren van de dienstverlening voor interdisciplinaire aanvragers.

INTERDISCIPLINAIR

De zes rijkscultuurfondsen zetten in de periode 2025-2028 extra in op de toegankelijkheid van interdisciplinaire initiatieven. Zij willen zorgen dat aanvragen die discipline-overstijgend en inhoudelijk relevant zijn, nog beter voor een bijdrage in aanmerking komen. Vrijwel alle fondsen opereren zelf al veel langer interdisciplinair. Voor sommige fondsen, zoals Fonds voor Cultuurparticipatie en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie is dat zelfs in hun taakstelling verankerd omdat zij een intrinsiek interdisciplinaire sector bedienen. Alle zes fondsen hebben specifieke regelingen voor innovatieve en vernieuwende projecten waarbinnen verbindingen met andere categorieën en disciplines worden aangemoedigd. Het aantal mogelijkheden voor ondersteuning van grensverleggende, vernieuwende, hybride of cross-disciplinaire projecten bij de fondsen werd de afgelopen jaren flink uitgebreid. Voor aanvragers die opereren op het snijvlak van de werkerreinen van de fondsen stemmen de fondsen hun regelingen af en/of verwijzen zij naar elkaar door. In 2017 stelden de zes fondsen gezamenlijk een interdisciplinair aanspreekpunt

in. Jaarlijks worden via dit loket zo'n 150 potentiële aanvragers naar het juiste loket geholpen. De visitatiecommissie 2023 schrijft dat de inspanningen van de zes fondsen op interdisciplinariteit meer samenhang mogen krijgen: "Waar de fondsen eerder veelal ad hoc lijken te hebben gereageerd met de inrichting van gezamenlijke regelingen, is het goed dat er nu eerst een grondige analyse wordt gemaakt die hopelijk zal leiden tot meer duurzame, structurele oplossingen. Ook voor disciplines en interdisciplinaire projecten die nu nog niet voorzien zijn."

Op specifieke deelterreinen is er aantoonbaar een behoefte onder makers om interdisciplinair te werken. Met het oog op een structurele aanpak bundelen de cultuurfondsen hun expertise en worden de gezamenlijke regelingen en activiteiten versterkt en verbreed om dit mogelijk te maken. Daarnaast laten drie rijkscultuurfondsen bij het schrijven van dit beleidsplan gericht onderzoeken hoe zij interdisciplinaire initiatieven nog beter van dienst kunnen zijn. De drie andere fondsen hebben hun interdisciplinaire regelingen reeds per 2024 uitgebreid. De ervaringen van het interdisciplinair aanspreekpunt worden daarin meegenomen. Welke relevante initiatieven komen nu nog onvoldoende op de radar van de fondsen? Wat zijn specifieke behoeften van aanvragers en mogelijke oplossingen? Uitgangspunt is dat deze verkenning, en de uitbreiding van activiteiten, kennis en verbintenissen oplevert die bijdraagt aan een gerichte, bredere samenwerking tussen de zes fondsen. Doel is een duurzame, structurele oplossing, waarbij flexibel ingespeeld kan worden op nieuwe ontwikkelingen en de creatieve ruimte van makers. Daarnaast

verdient ook de informatievoorziening over mogelijkheden voor interdisciplinaire initiatieven aandacht.

CARIBISCH DEEL VAN HET KONINKRIJK

Betere toegankelijkheid van de regelingen en communicatie van de zes fondsen voor mogelijke aanvragers uit het Caribisch deel van het Koninkrijk blijft in de periode 2025-2028 een centraal doel van de zes cultuurfondsen. De regelingen van de rijkscultuurfondsen staan voor het overgrote deel al langer open voor aanvragers uit het Koninkrijk der Nederlanden. In de periode 2025-2028 willen de zes rijkscultuurfondsen extra aandacht geven aan het verbeteren van de toegankelijkheid van de activiteiten en regelingen voor aanvragers uit dat deel van het koninkrijk. In het algemeen blijkt de bekendheid met de mogelijkheden van de fondsen namelijk nog te laag en sluiten de regelingen in de praktijk niet optimaal aan op de omstandigheden van aanvragers.

De fondsen werken daarom aan een beter toegesneden communicatie. Een digitaal platform moet de mogelijkheden van de fondsen op een simpele manier toegankelijker maken. Daarnaast zetten de fondsen in op een coördinator die kan bijdragen aan wederzijdse kennisuitwisseling. Daarbij maken de fondsen gebruik van de kennis en ervaring die is opgedaan door het zogeheten Verbindingsloket Caribisch gebied, een samenwerking met het Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch Gebied (PBCCG). Deze stappen zetten de fondsen naast hun

eigen fondsstrategie: ieder fonds verzorgt ook op de eigen sector toegespitste mogelijkheden op de zes eilanden, die aansluiten bij de behoeften van verschillende doelgroepen van de fondsen.

SPREIDING OVER NEDERLAND

De zes fondsen werken in de periode 2025-2028 zowel gezamenlijk als individueel aan het verder verbeteren van de spreiding van aanbod, representatie van alle landsdelen en mogelijkheden voor makers, instellingen en publiek door het hele land. Zij doen dat vanuit de overtuiging dat er in alle delen van het land voor iedereen toegang tot kunst, cultuur, educatie en erfgoed mogelijk moet zijn.

Spreiding is voor de zes fondsen geen statisch gegeven. De politieke context, maar ook de culturele en creatieve sector zelf veranderden de afgelopen periode flink. In de periode 2025-2028 willen de zes fondsen daarom individueel, maar ook gezamenlijk verder inzetten op het gesprek met overheden, instellingen en makers over de vraag hoe zij nog beter kunnen aansluiten op de lokale context, bijvoorbeeld door meer rekening te houden met factoren als de bevolkingsdichtheid en de logistieke culturele infrastructuur. De inzet van de fondsen is daarbij gericht op betere afstemming, samenwerken waar dat kan en een intensievere uitwisseling van relevante ontwikkelingen.

Wat betreft hun gezamenlijke gesprek met overheden, zetten de fondsen in op brede afstemming van hun rol in binnen het cultuurstelsel. Doel is betere aansluiting van het beleid van de fondsen op andere overheden en vice versa.

Ook individueel willen de fondsen de komende beleidsperiode hun zichtbaarheid in het hele land vergroten en beter de aanvragers bereiken die tot nu toe minder lijken aangesloten bij de mogelijkheden van de fondsen. Wat daarvoor nodig is verschilt per fonds, omdat de sectoren die de fondsen bedienen elk specifieke typen partijen en infrastructuur kennen. Ook verschilt de opdracht van het ministerie van OCW op het gebied van geografische spreiding per fonds. Voor het Fonds voor Cultuurparticipatie is een sterke spreiding van activiteiten bijvoorbeeld vanzelfsprekend.

INTERNATIONAAL

Zoals vastgelegd in het beleidskader internationaal cultuurbeleid 2025-2028 zijn duurzame samenwerking, uitwisseling en zichtbaarheid van de Nederlandse culturele sector in het buitenland centrale doelen van het internationaal cultuurbeleid. Voor de zes rijkscultuurfondsen geldt dat zij gestoeld op deze doelen ieder een eigen beleid voeren. Gezamenlijke ambities op het gebied van internationalisering geven de fondsen de komende periode, net als de afgelopen jaren, vorm met interdisciplinaire residencies en een aantal gezamenlijke programma's.

De inzet en ondersteuning van Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland is wat de fondsen betreft essentieel. Zij hechten eveneens groot belang aan een vruchtbare samenwerking met DutchCulture op basis van een heldere afstemming en rolverdeling. Samen met DutchCulture zullen de fondsen zich inspannen om die samenwerking de komende periode verder te optimaliseren.

IMPACT EN EFFECTMETING

De zes rijkscultuurfondsen hebben ieder al jaren een op de eigen sector toegesneden instrumentarium om de resultaten en effecten van de bijdragen, programma's en activiteiten in kaart te brengen: welk effect hebben de projecten, subsidies en overige inspanningen op het realiseren van de aan de missie van de organisatie verbonden doelstellingen?

De visitatiecommissie 2023 beveelt de fondsen aan te blijven werken aan de impactmeting, maar daarbij de definitie te concretiseren. Om aan deze aanbeveling tegemoet te kunnen komen, gaan de fondsen op deze plek graag in op de term impact.

Impact zien de fondsen als het geheel van effecten na output. De fondsen willen de komende periode sterker samen optrekken om de zogeheten outcome(s) van hun activiteiten inzichtelijker te maken door onderling kennis uit te wisselen over impactonderzoek en een meer gezamenlijk gedragen instrumentarium op te zetten. Het inzichtelijk maken van

die outcome(s) betekent het onderzoeken van alle veranderingen of effecten die de bijdragen van de fondsen veroorzaken, voorbij de directe resultaten. Vaak in eerste instantie bij ondersteunde aanvragers en vervolgens bij hun publiek, partners, peers, collega's, deelnemers, kopers, etc. Door deze outcome(s) op een gestructureerde manier inzichtelijker te maken, krijgen de fondsen niet alleen zicht op de werking van de regelingen. Het zal, zoals de Visitatiecommissie 2023 aangeeft, ook helpen zowel aanvragers als andere stakeholders duidelijkheid te bieden over de toegevoegde waarde van een fonds, en inzicht geven in hoe verschillende activiteiten de missie en visie van de fondsen onderbouwen.

ANDERE GEZAMENLIJKE THEMA'S

FAIR PRACTICE, D&I, MORES

Het toepassen van de verschillende codes in de volle breedte wordt door alle fondsen onderschreven en gestimuleerd. De fondsen zijn allereerst nauw betrokken bij de ontwikkelingen in de sector op het gebied van versterken van de culturele arbeidsmarkt. Er is strategisch overleg met Kunsten '92, hoeder van de Fair Practice Code, en met Platform ACCT. De fondsen zijn betrokken bij initiatieven als FairPACCT en andere pilots en onderzoeken. Enerzijds zijn de fondsen een bron van kennis, omdat ze hun sector overzien. Anderzijds spelen de fondsen als financier een belangrijke rol in het mogelijk maken van fair practice.

Op het gebied van de Code Diversiteit & Inclusie willen de fondsen op verschillende manieren samen op blijven trekken met het LKCA, dat de code onder de hoede heeft. Zo nemen de fondsen deel aan de adviesgroep van de code, en dragen de fondsen gezamenlijk bij aan de zogeheten &Awards. Dat is een jaarlijkse prijsuitreiking tijdens het Event Code D&I voor zowel een project als een persoon die zich bijzonder hebben ingezet voor een meer inclusieve cultuursector. In de periode 2020-2024 droegen de fondsen jaarlijks bij aan Mores.online, het meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag, om zo continuering van het meldpunt mogelijk te maken. Ook hebben de fondsen zich hard gemaakt voor een uitbreiding van het domein van het meldpunt, dat zich oorspronkelijk uitsluitend richtte op de sectoren film/av en podiumkunsten maar nu ook de andere culturele disciplines vertegenwoordigt. In 2023 heeft het ministerie van OCW aangegeven voor de continuïteit van Mores.online de komende jaren te zullen zorgen.

DUURZAAMHEID

In de beleidskaders 2025-2028 van de fondsen staat het onderwerp duurzaamheid voor het eerst genoemd als aandachtspunt. De staatssecretaris kondigde aan met de fondsen te willen verkennen hoe duurzaamheid kan worden geïmplementeerd in de subsidieregelingen. De zes rijkscultuurfondsen ontwikkelen ieder een op de eigen sector toegespitst beleid voor hun aanvragers en eigen bedrijfsvoering. Zij zijn daarnaast gevraagd zich gezamenlijk in te zetten voor een cultuurbrede inventarisatie van de voetafdruk van meerjarig ondersteunde instellingen, geïnitieerd door het ministerie van OCW. De ontwikkeling van een aantal gemeenschappelijke pilots in de periode 2025-2028 ligt voor de hand.

DIGITALE TRANSFORMATIE

Ook het thema Digitale transformatie stond voor het eerst in de beleidskaders 2025-2028 genoemd. De fondsen spannen zich op verzoek van de staatssecretaris in ieder geval in om in kaart te brengen welke digitale strategieën de meerjarig ondersteunde instellingen hebben.

OVERZICHT SAMENWERKINGSVERBANDEN EN -REGELINGEN FONDSEN

Samenwerkende fondsen	Samenwerking/regeling	Beschrijving
Alle zes cultuurfondsen	Aanspreekpunt interdisciplinaire aanvragen	Gezamenlijk aanspreekpunt voor (potentiële) aanvragers van projecten die meerdere cultuurgebieden combineren en projecten die een duidelijke maatschappelijke component hebben.
Alle zes cultuurfondsen	Johannes Vermeer Prijs	De staatsprijs is bestemd voor een opmerkelijk getalenteerde, actief werkende kunstenaar die in Nederland geboren en/of werkzaam is, en heeft als doel een verdiepende impuls te geven aan de artistieke praktijk van de laureaat. Het Mondriaan Fonds is penvoerder.
Alle zes cultuurfondsen en het Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch Gebied	Verbindingsloket voor vergroting bereik Caribisch deel Koninkrijk	Samen met het PBCCG stelden de fondsen een extra aanspreekpunt open voor het Nederlands Caribisch gebied. Penvoerder namens de fondsen is het Mondriaan Fonds.
Fonds Podiumkunsten en Nederlands Letterenfonds	Werkbijdrage theatertekst	Gezamenlijke werkbijdrage voor theatertekst met het doel de kwaliteit, diversiteit en ontwikkeling van het Nederlands theaterrepertoire te stimuleren.
Fonds Podiumkunsten en Nederlands Letterenfonds (i.s.m. Literatuur Vlaanderen, Lira en Sabam)	Toneelschrijfprijs	Heeft als doel de Nederlandstalige toneelschrijfkunst en de opvoering van Nederlandstalig toneelwerk onder de aandacht te brengen en te stimuleren. De prijs wordt uitgereikt aan de auteur van het beste oorspronkelijk Nederlandstalig toneelwerk.
Fonds Podiumkunsten t.b.v. alle sectoren	Slecht Weer Fonds	Revolverend fonds waaruit festivalorganisaties die een tekort hebben opgelopen als gevolg van onvoorziene omstandigheden een bijdrage kunnen krijgen. Het staat open voor festivals uit alle sectoren.
Nederlands Filmfonds en Mondriaan Fonds	De Verbeelding	Films (speelfilm lengte) op het snijvlak van beeldende kunst en cinematografie, gemaakt in een samenwerking tussen kunstenaars en producenten.

78

Samenwerkende fondsen	Samenwerking/regeling	Beschrijving
Nederlands Filmfonds en Nederlands Letterenfonds	Books on Screen	Organisatie internationale netwerkbijeenkomsten voor filmproducenten en rechtenmanagers van literaire uitgeverijen.
Nederlands Filmfonds, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Nederlands Letterenfonds	Immerse\Interact	Met het samenwerkingsproject Immerse\Interact stimuleren het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, het Nederlands Filmfonds en per 2025 ook het Nederlands Letterenfonds projecten binnen het interdisciplinaire medialandschap, waarbij projecten op het vlak van digital storytelling en de inzet van interactieve of immersieve media centraal staan. Voor de nieuwe beleidsperiode wordt de regeling vanuit verder uitgebouwd met een distributie- en presentatieregeling. Tevens wordt in samenwerking met het Letterenfonds eens in de twee jaar ruimte gegeven aan een aanvraagronde voor interdisciplinaire aanvragen die verweven zijn met het literatuur domein.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds	Voorlichting talent binnen en buiten het kunstvakonderwijs (Get a Grant)	De fondsen geven gezamenlijk voorlichting over o.a. talentontwikkeling en regelingen bij de fondsen. Dit gebeurt binnen en buiten het kunstvakonderwijs.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds	Residency Arita/ Japan	Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Mondriaan Fonds bieden sinds 2016 gezamenlijk twee residency perioden aan in de Japanse keramiekregio Saga. De werkperiode in Japan biedt aan veelbelovende kunstenaars en ontwerpers de ruimte om onderzoek te doen op artistiek en technisch gebied en hun eigen werk te ontwikkelen. Een belangrijk uitgangspunt van deze residency is om speciale technieken te leren binnen de oudste keramische industrie van Japan en deze in het eigen werk toe te passen.

79

OVERZICHT SAMENWERKINGSVERBANDEN EN -REGELINGEN FONDSEN

Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Fonds Podiumkunsten, Filmfonds, Nederlands Letterenfonds en Mondriaan Fonds	Residency Van Doesburghuis	Fondsen bieden sinds 2017 via open oproepen gezamenlijk een residency aan in het Van Doesburghuis in Meudon-Val-Fleury/Parijs waar professionele makers hun artistieke praktijk verder kunnen ontwikkelen. Gezien de doelgroep van professionele makers, neemt het FCP geen deel aan deze samenwerking.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Mondriaan Fonds, Fonds voor Cultuurparticipatie	Stimuleren Eigentijds gebruik ambachten	Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds hebben in 2020 een open oproep ontwikkeld voor ontwerpers en beeldend kunstenaars om een samenwerking aan te gaan met één of meerdere ambachtslieden en zo eigentijds gebruik van ambachten te stimuleren. Het Fonds voor Cultuurparticipatie zet in op eigentijdse beoefening en het borgen van onder andere ambachtelijke kennis en vaardigheden via de regeling Immaterieel erfgoed. De samenwerking krijgt in 2023 een vervolg.

COLOFON

Het beleidsplan 2025 – 2028 is een uitgave van het Fonds voor Cultuurparticipatie. Het plan dient als subsidieaanvraag bij het Ministerie van OCW voor de beleidsplanperiode 2025 – 2028.

SAMENSTELLING

Alle medewerkers van het Fonds voor Cultuurparticipatie en diverse stakeholders en aanvragers.

REDACTIE

Hedwig Verhoeven
Maarten Bul
Jeroen van Dijk

BEGELEIDING EN VORMGEVING

GH+O Communicatie

FOTOGRAFIE

Liza Wolters, Irina Bosenko, Aileen de Ruijter, LIONSTORM, Rikash Gobardhan, Marcel Krijgsman en Ibrahim Seleik.

DRUK

Quantes

Het Fonds voor Cultuurparticipatie heeft geprobeerd alle rechthebbenden van de in deze uitgave opgenomen foto's te achterhalen. Wanneer je meent rechthebbende te zijn van een of meerdere foto's, neem dan contact op met het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Utrecht, januari 2024.

© Fonds voor Cultuurparticipatie
Daalseplein 101
3511 SX Utrecht
Tel. +31 30 233 60 30
www.cultuurparticipatie.nl

FONDS VOOR
CULTUUR
PARTICIPATIE